

SLOVENE

Štev. 277.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvorišče nad ličarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v soboto, 3. decembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredni dnevi in prazniki, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 v.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vseprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Za vsaki se računajo enostopna peštrva (dolžina
13 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvreta
20 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona šte. 188.

Kulturni boji.

Dva tabora — dve armadi!

Moderno človeštvo je ločeno po nepremostljivem prepadu v dva dela: Dve kulturi si stojita nasproti, dve svetovni naziranj, ki obsegata vsega človeka, ki gibata vse njegove zmožnosti, ki vladata znanosti in umetnosti, šoli in narodnemu gospodarstvu. Močni so gospodarski interesi, strastni so narodni boji, a močnejša od vseh sta ljubezen in sovražnost do Krizanega in njegove cerkve.

To niso besede pobožnih pridigarjev. To proglašajo danes v svet zastopniki protikrščanskega svetovnega naziranja, kateri odločno trdijo, da jim je boj proti krščanstvu višji kakor narodnost, da jim je tuji so-mišljenik ljubši, kakor pa rojak drugega mišljenja.

Videli smo na Francoskem, kako je sovražstvo do krščanstva premagalo vse druga nasprotstva in združilo v »bloce« ljudi, ki bi se v drugačnih razmerah klali med seboj. Zmagali so socialisti, a pozabili so vsega Marxovega programa in proglasili za zdaj kot najvažnejše delo boj proti krščanstvu. Najprej uničimo »klerikalizem«, potem pride ves zemski raj kar sam od sebe! In zaslepljene trupe pozabijo na svoj glad in na svoje izkoriščevalce ter upijejo z rejeno buržoazijo vred: »A bas la calotte — smrt farjem!« Kulturno delo člega stoletja rušijo s frivolno lahkomišljenostjo. Milijone mečejo proč iz državnih blagaj, da nadomestijo to, kar je krščanska ljubezen v ponižni požrtvovalnosti delala zastoj. Usmiljenko zgrabijo ob postelji bolnika in jo vržejo na cesto s sirovo silo, sirote in ubožce tirajo iz dobrotnih zavodov in jim jemljejo edino zatočišče, da jih »obranijo pred klerikalizmom«. Uradnik, ki ga zasledijo, da je šel v cerkev, je izgubil karijero. Se v častniški službi so vpeljali najgrše vohunstvo,

katero sega v vse zasebno življenje, da doženejo, ali ni kateri častnik sumljiv, da služi v skritih kotih svojega srca najvišjemu Višdarju, katerega je na Francoskem odstavilo nekaj predrznih kričašev in sleparjev javnega mnjenja. Framasonski »vohuni« vohajo za vsem: Kakšne odgojiteljice imajo državni uslužbenci za svoje otroke, v katerih šolah so, ali nimajo morde »klerikalnih« sorodnikov, bližnjih ali daljnih. Če se o katerem dočene, da so ga videli v cerkvi — po njem je, uničena njegova bodočnost. Tako umevajo liberalci svobodo vesti. To se pravi pri njih: Vera je privatna stvar! Ta terorizem, ki so ga izvrševali doslej samo nad državnimi uslužbenci, hočejo raztegniti na vse ljudi, da jih s silo dovedejo k odpadcu.

Glasno vriskajo po celem svetu oni, ki upajo, da se zdaj začne povsod veliki lov na »črno divjačino«, v katerem bo smel vsak liberalen lopov iz cerkvene pušice ukrasti vinar uboge vdove, ko si bodo liberalni mogočnjaki razdelili cerkvene posode ter pili s svojimi metresami iz pozlačenih kelihov, kakor kralj Belzacar v stari zavezi, rogajoč se onim, katere so s surovo silo pobili!

Glasilo slovenskih odpadnikov, »Slov. Narod«, piše že s slastno radostjo, iz katere svene grgrajoči glasovi kanibalskih občutkov:

Počila je zadnja struna in Combes je predložil parlamentu zakonski načrt za ločitev države od cerkve. Konkordat s papežem se odpove in verniki katoliške cerkve in vseh drugih veroizpovedanj morajo na svoje stroške vzdrževati svoje duhovnike in svoje božje hrame. Cerkve, kapelice, seminarji, škofjeve palače, šupnišča, sploh vse poslopja, ki jih je prepuščala država ali občina posameznim verskim družbam v porabo, se smejo v bodoče rabiti za bogoslužne namene samo proti najemnini. Plače duhovnikom od države se ustavi. Vse verske ceremonije, naj si bodo že procesije ali druge verske ma-

nifestacije, se morajo vsiliti med štirimi stenami božjega hrama, a nikdar pod milim nebom. Tako se glasi v glavnih potezah Combesov zakonski načrt. Načrt še sicer ni zakon, a ni dvoma, da ga bo zbornica sprejela. In dan, ko se to zgodi, bo z zlatimi črkami začetna v zgodovini kulturnega napredka ne samo Francije, marveč vesoljnega katoliškega sveta.

Na Francoskem se je torej utrgal prvi kamen, ki stré klerikalno gospodstvo. Zadržek je storjen, zgled je dan, kako se treba temeljito ctrestiti klerikalne golazni.

Tako piše glasilo stranke, na katere strani stoji odkrito in brez dvoma večji del našega uradništva!

A pogledjmo malo natančneje te liberalne načrte!

»Narod« upije, da je papež prelomil konkordat in razžalil Francijo. A s čem vendar? To je tista stara zgodba od jag-njeta, kateremu je volk očital, da mu vodo kali, dasi je stalo pod njim ob potoku. Pišejo, kot bi država cerkvi izkazovala miloščino, če prospeva k bogoslužju. Ali to je je majhen del tega, kar je država cerkvi oropala. Ako zdaj tudi te doneske črta, samo svoj rop dovršuje. Upajo, da bo cerkev zatrta, če ji pobere tiste borne dohodke, kar jih je še ostalo. A ne bo tako: Katoličani bodo svojo cerkev sami vzdrževali; liberalci bodo sicer zopet in zopet stegovali svoje bogoskrunske roke, da oropajo, kar darujejo katoličani, a te bo slednjič minila potrpežljivost in obračunali bodo z volkovi, kakor se spodobi z roparji. Prepovedati hočejo vsak zunanji verski pojav in mislijo, da so s tem krščanstvo uničili. A pozabili so, da je krščanstvo že vstalo iz katakomb!

Ko glasilo narodno-napredne stranke, združeno z našimi »ustavovernimi« odpadniki, tako razvija svoj program, samo kaže, kako nujno potreben je boj proti tej družbi!

Francija sama nam razlaga vir svoje

nesreče. Predsednik »Sillona«, Marc Sangnier v »Universu« popisuje napake katoličanov, ki so privedle do zmage framasonskih liberalcev. Ko so poštene ljudje videli, da je birokracija prešla v take roke, da je postala uradniška služba nemogoča katoličanom, so svoje sinove dajali le v vojaške šole. Odtod boj framasonov proti »klerikalni armadi«. Katoliške šole so vzgajale po načelu: Ne vtikati se v politiko! Uspeh tega je, da se v politiki nihče zanje potegnil ni. Katoličani so bili proti splošni in enaki volivni pravici. Ko je pa ta prodrla, jih je potlačila, ker so držali roke križem.

Sangnier pravi, da je katoličanom še po težkih bojih mogoče, da sedanjo framasonsko republiko pretvorijo v resnično demokracijo, pravično ljudovlado, ako se na vseh poljih socialnega življenja lotijo dela požrtvovalno in neumorno.

Francija stopa v isto dobo, v kateri je bila na Nemškem katoliška cerkev pod Bismarckom. Posledica tega robstva je bila železna organizacija katoliškega centra. Tudi mlada Francija bo postavila s časom na bojno plan urejeno katoliško armado katera bo rekla: Treba je bilo Combov, da so nas skovali v močno verigo!

Tudi v Italiji se kažejo začetki velike katoliško-socialne organizacije. Iz že navedenega članka lista »Civiltà Cattolica« navajamo tu glavne obrise nastajajoče organizacije:

Treba je, da se vsi katoličani združijo kot vojska s trdno disciplino in v neposredni zvezi s politično organizacijo svoje stranke. Nobena druga stranka se ne more tako hitro in tako trdno organizirati kakor katoliška, ker smo mi najbolj vajeni držati disciplino pod vodstvom onega, katerega pravo pripoznavamo, in žrtvovati sebe popolnoma, kadar vidimo, da se gre za gmotni, še bolj pa za socialni in verski

LISTEK.

Plesne vaje.

K sezoni. — Spisal M. Repolusk.

Tk, tk, tk. . .

Nekdo trka?

Notrrr!

Odpro se uredniška vrata, in v sobo vstopi postaren mož živahnega kretanja, nevelike postave.

»Jaz sem France Servicelj«, se predstavi prijazni mož. »Ker vidim, da Vaš cenjeni list vedno pravico zagovarja, sem prišel k Vam, gospod urednik, da Vam potožim svoje težave ter si izprosim od Vas kak nasvet.«

»Jako laskavo za naš list, gospod Servicelj, kar začnite!«

»Jaz imam štiri hčere«, začne g. Servicelj, »štiri hčere, ali veste, kaj se to pravi?«

»To se pravi štiri hčere. Ali smem vprašati po starosti?«

»Najstarejša bo tako okoli trideset, najmlajša pa bo o božiču šestnajst. Ko pride zimska sezona, začne noreti. To se ponavlja vsako leto. Novembra meseca se začne in traja noter do pusta.«

»In kaj je vzrok tej periodični blaznosti?«

»To je ravno, o čemur bi se jaz z Vami pomenil. Jaz sem vdovec že mnogo let, in verjemite mi, da imam z dekleti težavo. — Najhujšo pa v sezoni, to se pravi pozimi. Takrat namreč mi začno plesati.«

»To je veselo.«

»Ne, to je zame žalostno. — Ko je bila najstarejša — Minka ji je ime. . .«

»Kakor v pesmi«, pristavim polagoma in sanjavo.

»Ko je bila najstarejša okoli šestnajst let, je rekla moja stara — Bog ji daj dobro —: Ti, France, je dejala, našo Minko moramo dati plesati učit. Jaz sem grdo gledal, kajti jaz nisem znal plesati, pa sem prišel do poštenega kruha. Tudi moji rajniki sem rekel: Kaj boš, avša, saj imamo pametnejšega dela dovolj, kuhati se naj uči in šivati, to je pravo! Pa se ni dala pregovoriti. Veš, je dejala, dekle, ki dandanes plesati ne zna, se ne more omožiti. Treba je mlade ljudi v družbo spraviti, in to se godi pri plesu. — Avša, sem dejal, saj ti tudi nisi znala plesati in še zdaj ne znaš, pa sem te vseeno vzela. — Zdaj so drugačni časi, je dejala, zdaj se je treba za moža potruditi, in če ni drugače, ga je treba priplesati. Tako je re-

kle, in saj veste, če ni ženske kaj v glavo vtepo, tedaj je vsaka beseda zastoj!«

»Vsaka pametna beseda je zastoj«, sem pritrdil gospodu Servicelju.

»Torej moja najstarejša je hodila plesat. Treba je bilo obleke, vsega vražjega lišpa, in jaz sem plačeval.«

»To je tako usoda soprogov in očetov.«

»Edino godrnjati nam je še dovoljeno«, je pristavil g. Servicelj in nadaljeval: »Prvo zimo je plesala, jo je moja stara spremljala tudi drugo in tretjo. Ali ne bo že kmalu znala? sem vpraševal, a moja stara je vedno dejala: Petrpi, Francelj, to ne gre take hitro. Moja stara je umrla. Zdaj je pa druga hči prišla nadme, da mora zdaj tudi ona plesati. Kaj hočem, ubogi vdovec? Drugo sem dal plesat učit, in prva je rekla, da mora hediti ž njo za spremstvo. Jaz revež sem se doma mučil z malima dvema. Kmalu mi začne plesati tretja, in doma je ostajala samo najmlajša, a zdaj mi uidejo vse štiri: tretja, ker je vrsta na nji, da se uči plesati, druga, ker se mora še izpopolniti, prva, ker mora varovati prejšnji dve, in četrta, ker ji je dolg čas, da bi bila sama doma.«

»In vi, gospod Servicelj?«

»Jaz? Jaz bom znorel!«

»Uprite se svojim mučiteljicam, doka-

zuje jim brezumnost njihovega početja, opozarjajte jih na gmotno izgubo takega ravnanja, sploh, rabite pripomočke moderne vzgojslovne tehnike!«

»Ah, pojdite mi s svojo vzgojevalno tehniko! Kadar začno ženske noreti, takrat je vse zastoj, vsaka metoda in vsak nauk.«

»Zadržnite možnjo in ustavite denarni promet, kateri je pač tudi pri plesu glavna gonilna sila!«

»Potem mi delajo dolgove, in slednjič pridejo z izgovorom, da se moramo ogniti srameti, in »dobri papa« mora vse plačati.

»Nastopiti morate z vso očetovsko avtoriteto. Gotovo ustrahujete vaše nepokorne hčerke.«

»Vi se motite, kajti mi ubogi očetje stojimo tudi pod terorizmom oboževalcev svojih hčera. Moja Dragotina, stara sedaj osemnajst let, ima na primer jako rabiatega soplesalca. Sedemnajst let je star, dijak sedmega gimnazijskega razreda, po imenu Fridolin Cvajtar. Vedno spremlja mojo Dragotino od plesa. Piše ji vedno zaljubljena pisma. Jaz sem jih nekaj strgal in v peč vrgel ter Dragotino natepel z zajcem za čevlje, ker se s takim smrkavcem pajdaši. Ko mi jo zopet nekoč pod pazduho domov pripelje zvečer, ga primem za ušesa, neko-

blagor družbe. Osnovati se mora zveza pogumnih katoličanov, kateri gredo z jasnim programom v boj in okoli katerih se potem združijo drugi. Predvsem pa morajo prenehati prepri med katoličani samimi. Nekateri žive samo v preteklosti in ne vidijo, kako napreduje svet okoli njih in se izpreminjajo pogoji za javno delovanje.

Drugi pa kopet živijo samo v bodočnosti, ali celo v utopijah in ne spoznavajo, da so njihovi načrti, dasi dobri, vender nezreli in neizvedljivi. Ideje so kakor rastline, katere se ne sadi doraše, ampak se morajo razvijati iz semena polagoma z veliko skrbnostjo za zemljo in za podnebje. V katoliški stranki pa morajo biti možje, ki živijo v sedanjosti. Srednja, realna pot je prava.

Rekli smo že, da članek, ki širše razpreja te misli, ni izšel iz vatikanske tiskarne brez vednosti sv. četa. Načela o njem so zdrava, praktična, vsakemu umljiva, ki ima kaj smisla za pravo in dobro.

Tudi v Avstriji bi treba, da se katoliške vrste trdneje sklenejo. Ko pride v zbornico novi državljanski zakonik, se takoj izpremeni njeno lice. Narodnostni boji bodo odstopili tedaj s pozorišča, ker se bodo vse liberalne stranke sklenile v tak „bloc“, kakor ga vidimo v Franciji. Da bodo naši liberalci med najhujšimi sansculotti, nam dokazuje navedeni citat iz „Naroda“.

Naša naloga pa je, da nas najdejo takrat pripravljene, zedinjene in oborožene za veliki kulturni boj.

Državni zbor.

Dunaj, 2. decembra.

Slovensko stališče.

Razprava o izjavi ministerskega predsednika tudi danes ni še končana. Oglašeni menda bilo še 17 govornikov; od teh sta danes govorila samo štajerski Vse-nemec s češkim imenom Malik in v imenu „Slovanske zveze“ dvorni svetnik Suklje. Poslanec Malik je znan kot govornik, ki s svojo neprostopljivo komiko vedno zabava svoje poslušavce. Mož govori, kar mu pride ravno na misel. Hudeben in nevaren ni, četudi se dela. Govoril je vsevpred o nagodbi z Ogrsko, o ribjem lovu v Muri, o Inomostu in Stolnini, o orožnikih in Dalmaciji, o Cehih in vinski klavzuli. Bila je zmes, kateri se je govornik končno sam smejal. Največ smeja je vzbujal, ko je s pestjo pretel ministrom, ki so bili že davno iz zbornice.

Dvorni svetnik Suklje je v elegantnem in dobro premišljenem govoru v glavnih potezih označil vzroke sedanje parlamentarne mizerije in stališče Jugoslovancev, osobito Slovencev nasproti vladi. Ker objavimo govor po sten. zapisniku, navedem samo glavne misli iz govora:

Dogodki v Inomostu so razburili nemško levico. Dne 24. novembra pa je ministrski predsednik kapituliral pred levico ter obljubil, da zapre italijansko fakulteto v Inomostu, in Nemci so se vidno pomirili, ker čitali so med vrstami govora, da je dr. pl. Körber še vedno njihov. To pa je ravno na enemem stranke naredilo slab vtis. Vlada vedno trdi, da hoče skrbeti za kulturne potrebe vseh narodov. A to so le ob-

ljube brez dejanj. Tako je v proračun postavljenih za obrtne namene 9 in pol milijona kron, a Kranjska debi le okroglo 80.000 kron.

Vlada je v finančnih stiskah. Za podpore hoče dovoliti 15 in pol milijona, a zase zahteva 53 in pol milijona. Uprava je vedno dražja, a vedno slabša. Dr. pl. Körber hoče biti modern državnik, dočim je birokracija v vedno večjem nasprotju z ljudstvom, s katerim nima pravega stika; za katerega potrebe nima razuma, ne dobre volje.

Vlada bi bila lahko preprečila izgrede. Ker pa so bili provzročeni od nemške strani, ni storila potrebnih korakov. Ko bi bili izgredi naperjeni proti Nemcem, n. pr. v Ljubljani ali v Pragi, na nogah bi bilo vse orožništvo in še vojaštvo. To označuje vlado in njeno taktiko.

Ali je sprava med narodi v Avstriji mogoča? Prostovoljna sprava, dogovorno med narodi, je danes izključena.

Baron Offenmann, je v sredo govoril o enakovrednosti vseh narodov, a takoj so ga tovariši postavili na sramotilnik.

Torej je vlada dolžna, da ona zabrani „mesarsko klanje“ med narodi, ki se uničujejo v medsebojnem boju. A sedanja vlada tega ne more, ker je od početka jetnik nemške levice in nosi težke verige na rokah in nogah. Kar je storila glede Hrvatov z ozirom na zagrebško univerzo ter za Slovence v Slezijski, tega ni storila iz ljubezni do Slovencev, marveč le vsili, da dobi nekaj uradnikov in učiteljev.

Niti govora ni, da bi Slovani grabili nemško posest. Nasprotno je resnično, ker s pomočjo nemške birokracije raste nemška pohlepnost. Ker torej vlada prezira in zani-marja Jugoslovane v kulturnem in gospodarskem oziru, zato sedaj jugoslovanski poslanci nimajo povoda, da bi nasproti vladi predrugačili svoje stališče.

Glede italijanskega vseučilišča pravi govornik, da se tej opravičeni zahtevi slovenski in hrvaški poslanci ne bodo upirali. Ako pa dobi 700.000 italijanskih državljancev svoje vseučilišče, potem ima vsaj isto pravico tudi 2 milijona avstrijskih Slovencev in Hrvatov. Jugoslovanski dijaki so na nemških univerzah danes le neljubi gostje, zato zahtevamo svoje vseučilišče. Med italijanskim in slovenskim vseučiliščem mora biti „junctio“. Kje naj se napravi italijansko vseučilišče, o tem bo prilika pozneje govoriti. To pa moramo že danes izjaviti, da italijansko vseučilišče ne sme in ne more biti v kraju, koder bi slovenska narodnost trpela škodo. (Zivahno odobravanje. Govorniku čestitajo slovenski, hrvaški in češki poslanci.)

Prihodnja seja je v torek.

Jeseniske novice.

J Strah pred smrtjo je veliko delavcev s Hrušici domu pognal. V zgornjem rovu, kjer se je zgodila nesreča, dobijo delavci po 7 kron na dan. Z manjšo plačo noče iti nihče delat. Do 15. tekočega meseca bi moral biti roj skozi Karavanke narujen, a sedaj pravi podjetje, da zaradi mnogih evir ne bo pred aprilom prihodnjega leta. Se 400 metrov morajo prevrtati.

J Voda nagaja v predoru. Delavci morajo do kolen stati v vodi in od sgoraj leti voda nanje, da so vsi premočeni.

J Kako se je nesreča v predoru zgodila? Trdovratno se vzdržuje med delavci mnenje, da je krivo to, ker je bilo pre malo zrak. Svetnik Teller se je izrazil, da je vremenski kontrolor izgubil glavo, sicer bi se nesreča ne bila mogla

pripetiti. Sveda je izgubil glavo, a kdo je kriv? Izgubil jo je bil tudi že inženir Muzika, da je padel nezavesten na tla, a se ni po tistem nič zgodilo za zboljšanje zraka. In sato je vremen-ski kontrolor izgubil glavo, prišlo mu je slabo, sveda je potem padel, in pri tem se je svetilka ubila in nastala je eksplozija. Tudi je prav rekel seksejski načelnik Wurmb, da se ne bo dognalo nikdar, kaj je prava-prav povzročilo nesrečo. Vremenski kontrolor je mrtev, ne more govoriti. Delavci, ki so bili v bližini, so mrtvi, tudi ne morejo govoriti. Preiskava ne bo ničesar dognala in čez nekaj časa bo vse — tiho.

J Oderuhi so zlasti nekateri mali podjetniki, takozvani „Partieführerji“. Ti prevzamejo od podjetja E. Gross et Co. male partije za gotovo svoto, sami iščejo delavce in jih sami plačujejo, a pri tem delajo brez srca. Delavcu obljubijo določeno svoto, potem mu pa pri plači trgajo — brez usmiljenja. Nadzorstva nad temi pijavkami ni nobenega. Inženirji nadzoru jejo samo delo, kako mali podjetniki z delavci ravnaajo, za to se ne briga nihče. To je naravnost vnebovpijoče!

J Egiptovska ošesna bolezen na Hrušici nas navdaja z velikim strahom. Če se ne omeji, potem leta ne bo izginila od-tod. Ta bolezen, ki je lahko tako huda, da človek valed nje znori, je nalezljiva. Bolnik potegne z roko čes oči, ki ga srbe, nato prime z roko kljuko, da odpre vrata. Za njim prime za kljuko zdrav človek in se s tisto roko kako dotakne svojih oči, pa je — dobil sitno egiptovsko bolezen. Torej pozor!

J Kaj jih je zbodlo? Dunnajska „Zeit“ in „N. Fr. Presse“ sta o pogrebu ponesre-čenih v predoru poročila, da je duhovnik na njih grobu imel slovenski govor, ki za-sluzi bolj ime „Brandred“ nego „Grab-rede“, ker je nesrečo imenoval skoraj kazni za nekrščansko živ-ljenje delavcev. Valed ta netaktnosti, kateri mi para, da je nestalo med navzočimi neprijetno vsgledovanje. — No, vsgledovali so se morda k večjemu le nekateri zagri-zeni nemški nacionalci, ker so morali po-slušati slovenski govor in pa be-sede, ki se zadevale tudi nje. Slovenska beseda jih je zbodla, da so začrtili od bo-lečine po nemških listih in obrekovali slovenskega duhovnika.

J Kaj je govoril duhovnik na grobu ponesrečenih? Razvijal je te misli: Prave sreče na zemlji ni najti, odkar je zbežala valed greha iz raja. Bog je zemljo preklel in v potu svojega obraza si mora človek kruh služiti. Sele po smrti najde mir in pravo srečo, ako je na zemlji služil Bogu. Kaj pomaga človeku, če dela in se ubja, da bi našel srečo na zemlji, če pa ne služi Bogu? Po smrti bo vekomaj nesrečen. Zato pa Bog časih pripusti take grozne nesreče, da bi se odprle oči onim, ki iščejo sreče na zemlji, za večno srečo se pa ne menijo. Če pogledamo življenje na Hrušici, vidimo, ko liko jih živi brez Boga, ki za večno srečo prav nič ne skrbe. Za take je ta nesreča klic z neba, naj se o pravem času preskrbe, naj pri skrbi za častno srečo ne zapravijo večne sreče. V predoru so v vedni smrtni nevarnosti. Kako grozno, ako bi umrli v smrtnem grehu! — Kje je kaj takega, kar očitajo židovski listi?

J Most čez Savo na Hrušici poprav-ljajo, ker je bil že tako slab, da ni več bilo varno čezenj voziti.

J „Katoliško delavsko društvo“ je preteklo nedeljo priredilo predstavo z igro

„Sanje“. Vae je bilo lepo, samo prostora je manjkalo. Čudno se nam zdi, da si to dru-štvo ne preskrbi večjih prostorov; soto bi jih potrebovalo.

J Predavanje bo v nedeljo, 4. t. m., popoldne ob 4. uri v strokovnem društvu pri Jelezu na Savi. Predaval bo g. Moškerc iz Ljubljane. Dejavci, prihitite v obilnem številu!

J Miklavžev večer priredi „Katol. delavsko društvo“ v nedeljo zvečer ob pol 7 uri v društvenih prostorih na Savi. Igrali in deklamirali bodo otroci slovenskega otroškega vrta. Tudi Miklavž bode nastopil, izpraševal otroke in pridnim delil darove. Običajnih in poradnih pakeljnov letos ne bo.

J Slavnosten večer v čast Breima-dežni bodo priredili v četrtek, 8. t. m., tukajšnje Marijine družbe s sodelovanjem „Kat. delavskega društva“. Spored obsega petje, g. dbo, slavnosten govor in deklamacije z živo podobo. Vstopnina k temu slavnost-nemu večeru bo prosta, toda le za povab-ljene

Praznika sv. Cecilije se je „Katol. delavsko društvo“ spominjalo tudi letos. V nefeljo pred praznikom je bilo v društvu predavanje s petjem; v torek na praznik glasbene zaščitnice pa je pri sv. maši me-šan zbor izborni pel lepo Foersterjevo slo-vensko mašo v čast sv. Ceciliji.

J Nova hiša slovenskega otroškega vrta je sedaj docela pokrita. Izdelovanje se bo vršilo spomladi.

J Zanimivo predavanje bo v nefeljo, 11. t. m., zvečer ob 8 uri v „Katol. delav-skem društvu“. Ime gospoda predavatelja iz Ljubljane in vsebino predavanja bomo še o pravem času naznanili.

J Zgodovinske drobtine. — Ne-sreče na Jesenicah. Grozna ne-sreča zadnjih dni v predoru na Hrušici nam nehoti vzbuja vprašanje: Kako je bilo pa nekdanj? Ali so se tudi nekdanj dogajale take grozne nesreče? V odgovor na to objavimo vse nesreče, katere najdemo zapisane v mrliški knjigi jeseniški. 1. Lovro Nobois, mežnar, star 30 let, je 22. septembra 1672 padel s strehe župnišča in se ubil. 2. Ma-rija Lipovec je umrla 8. oktobra 1672 grozne smrti. Našla je bombo, ki jo je bil nekdo skril, in jo prijel; bomba se je raz-letela, in izdihnila je dušo na mestu. 3. Uršo, pastorko Jurija Lipovec iz Planine, 35 let stara je podsul snežen plaz in jo zadušil 23. januarja 1678. 4. Jakob Pozor, 95 let star, je 21. avgusta 1684 padel po nesreči v vodo in utonil. 5. Jurij Robič s Hrušice, 80 let star, je padel s hleva in valed po-škodb umrl 5. avgusta 1684. 6. Boštijan Špendov se je ponesrečil v Fužini 28. dec. 1693. Star je bil šele 30 let. 7. Janez Žva-gen je padel po stopnjicah 22. okt. 1694 in umrl v 56. letu starosti. 8. Snejzen plaz je podsul in zadušil 17. marca 1699 Antona Alian 43 let starega in 39letnega Primoža Bohinc na Savi. 9. Matija Stebel 45 let star, z Bele, je bil ubit na Jesenicah 28. maja 1699. 10. Jurij Tazoll, pisar, je bil v prepiru ustreljen 25. nov. 1718. 11. Janez Puc, 51 let star, je padel s hruške in se ubil 26. sept. 1720. 12. Tomaž Ravnik je hotel posekati drevo. Drevo je padlo nanj in ga zmečkal 9. septembra 1722. Učakal je le 30 let. 13. Luka Mežik s Hrušice, 40 let star, je zmrznil v planini 10. novembra 1728. 14. Lovro Kotlar, 40 let star, se je ponesrečil pri podzemeljskem delu. Podsulo ga je in zadušilo. Pokopali so ga 12. avg.

Dalje v I. prilogi

liko potresem in vržem čez stopnice. Drugi dan dobim od njega pismo, v katerem me zmerja, da sem neomikan barbar, kratko-umen reakcionar in prismojen mračnjak, ter grozi, da me bo tožil, ker sem čezenj žaljivo govoril proti njegovi zaročenki in njega telesno poškodoval. Tak frkelin! Po-mislite, kake ideje imajo ti ljudje! In zraven mi napiše razpravo o feminizmu, češ, da imajo odslej po ne vem katerem filozofu ženske pravico svobodnega plemenskega iz-bora in da bo on nastopil za pravice užalje-nega ženstva proti sirovemu fevdalstvu na-dutih in mračnjaških očetov.

„Hm“, ga prekinem; „to kaže, da se pripravlja v našem dijaškem naraščanju nova radikalna stranka.“

„To kaže, da bom jaz tega Cvajtarja zopet za ušesa stresel, če ga dobim.“

„Že dobro, gospod Servicelj, a ostanimo pri plesnih vajah!“

„V mojo najmlajšo se je pa pri plesu zagledal osmošolec Rajko Ditar. Imam pi-smene dokaze, v obliki verzov. Njegova po-ezija je taka, da rajši ubijem svojega otroka, kakor da bi ga dal takemu norcu, če bo sploh kdaj kaj iz njega. O luni, o krizan-tem h, o zlatih žarkih in podobnih čenča-rijah jej piše in se norčuje iz filistrov, kakor

bi name misli. In tretji junak, ki zalezuje mojo drugo hčer Vero...“

„Gospod Servicelj“, ga prekinem, „kaj pa mislite, da bi vam mogel jaz v Vaših stiskah pomagati?“

„Da, zaradi tega sem prišel. Stavl bi predlog, katerega blagovolite objaviti v svo-jem cenjenem listu in posredovati v jav-nosti, da se sprejme od merodajnih fak-torjev.“

„Prosim, me jako veseli.“

„Moje načelo je to: V sedanjem soci-alnem neredu je treba pomoči onemu, ki je slabejši in ki je od vseh izkoriščan in stiskan. To ste že nešteto krat poudarjali v svojem listu.“

„To je zdravo narodno gospodarsko na-čelo.“

„A se upošteva najmanj v rodbini. Naj-bolj stiskani sloj človeške družbe so dan-danes družinski očetje. Na njih leži vse breme življenja, in na njihov račun se za-bavajo oni, ki ne nosijo nobene odgovor-nosti, ki nimajo skrbi za nikogar, kakor le za svoje osebe. Jaz torej predlagam, da se osnuje „Družba obupanih družinskih očetov“, katera naj uveljavi sledeča načela:

1. Z našimi hčerami smejo plesati mladi ljudje šele tedaj, ko so si priborili tako sta-

lišče v življenju, da so zmožni vzdrževati rodbino. Sedaj plesne šole ne dosejajo na mena, da bi privedle dekleta do moštve, ker plešejo z njimi samo mladiči, ki nič niso in nič nimajo.

2. Vsak plesavec mora povrniti očetu plesavke vse stroške, ki jih je imel za njeno toaleto, in če se ž njo ne omoži v teku treh mesecev, mora njenemu očetu plačati odškodnino za izgubljeni čas in trud v vi-sini, ki se odmeri po draginjskih razmerah dotičnega kraja in po davčnem razredu, v katerem je dotični oče.

3. Ker se primeri, da eden pleše redno z več dekleti, mora založiti pri plesnem učitelju svoto, katera odgovarja povprečni eventualni odškodnini za pet plesavk in vsoti za eno plesno toaleto.

4. Ker smo očetje prisiljeni svoje hčere valed terorizmu njih častivev pošiljati v gledišče, morajo moški obiskovalci gledišč in koncertov plačati trojno vstopnino, da so vstopnina prosti družinski očetje in njih hčere.

5. Država naj prevzame monopol plesnih šol, katerega oskrb izroči „Družbi obupanih očetov“.

To bi bil načrt za našo družbo, je pri-stavil Servicelj ter me pomenljivo pogledal.

„Vi ste bistroumen socialen reformator, gospod Servicelj. Vaši načrti imajo poleg koristnosti tudi veliko prednost, da so iz-virni, — česar mi častnikerji tako bridko po-grešamo pri običajni zakonodaji.“

„Sedaj pa le še želim, da se poslanci Vaše stranke zavzamejo za tako socialno re-formo. Saj če hoče človek na Dunaju kaj doseči, se mora itak vedno le na Vaše po-slanke obračati — z nasprotniki ni nič, ker nimajo niti vpliva niti socialnega smisla. Ako nama pomagata v označenem smislu, Vas izvoli naša družba na prvem občnem zboru za častnega obupanega očeta...“

„Prevelika čast, prevelika čast, gospod Servicelj!“

„... in Vam pokloni častno svetinjo za rešitev družinskih očetov iz njih nevred-nega hlapčevanja.“

„Nezasluženo odlikovanje, nezasluzeno odlikovanje, gospod Servicelj!“

Sel je proti vratom, poslavljajoč se in se klanjajoč. (Skrbi polni družinski očetje se sploh bolj klanjajo, kakor mladi brez-skrbneži.) A pri vratih se še enkrat obrne ter mi zakliče:

„Gospod urednik, pa glejte, da bo stvar prej izpeljana, preden dobe ženske volilno pravico!“

1729. 15. Štirinajstletni Anton Pintar je zgorel 29. junija 1737. 16. Tomaža Rekel z Jesenic je zmečkalo drevo 8. jul. 1741. 17. Tridesetletni Luka Konič je padel v Save in utonil 22. avgusta 1741. 18. Simon Klinar z Rovta se je ponesrečil v rudniku 12. jan. 1746. Podsula ga je zemlja. 19. Janez Požar je našel nesrečno smrt v kamnolomu 27. avg. 1747. Podsula ga je. 20. Janez Žvagen, 50 let star, umrl vsled padca in poškodb na glavi 24. jan. 1761. 21. Ana Kimovka, 40 let stara, iz Vogljev, župnije St. Jurij pri Kranju je romala na sv. Višarje, na Hrušici pod Kumerdejevem gričem, pa je utonila v Savi 8. avg. 1672. 22. Jakob Janša je drva sekal v Mižakli, pa je drevo padlo nanj in ga zmečkalo 10. sep. 1762. 23. Jožef Razingar, 63 let star je padel z drevesa in vsled poškodb umrl 15. avg. 1766. 24. Matija Rogar, 59 let star, s Hrušice, je padel z visokega drevesa in bil takoj mrtev 4. avg. 1770. 25. Marjeta Mežnarc s Hrušice, 60 let stara, padla z drevesa in se ubila 21. avg. 1788. 26. Štiridesetletni Martin Tavčar se je ponesrečil v rudokopu 19. febr. 1794. Zmečkalo ga je. 27. 36letnega Jožefa Robič je zmečkalo v rudokopu 23. nov. 1794. 28. Neznani berač padel z drevesa in se ubil 3. sept. 1788. 29. Andreja Smolej s Planine, 16 let star, ubil kamen 13. jul. 1789. 30. Dvajsetletna Helena Posavc je zmrznila na Rošci 2. apr. 1790. 31. Jakoba Razingarja s Planine je zmečkalo v rudokopu 19. febr. 1794. Star je bil 52 let. 32. Primož Razingar, 41 let star in Matevž Razingar s Planine sta se smrtno ponesrečila 20. febr. 1804. 33. Lovrenc Stroj z Jesenic 13 let starega ubil konj 2. okt. 1805. 34. Marka Razingar s Planine št. 3, 78 let star, je v gozdu zmrznil 13. nov. 1812. 35. Blaž Lešant s Planine št. 34 je našel smrt v Rošci pod snegom. Že meseca januarja 1814 ga je zasul snežen plaz, našli so ga pa še le čez pol leta in pokopali ga 3. jun. 1814. Bil je star komaj 20 let.

Iz slovanskega sveta.

sl. Na Ruskem se kaže živahno gibanje za povzdigo prosvete med narodom; le-to polje je bilo dozdaj popolno zanemarjeno in to v velike škode ruskega ljudstva in ruske države. Izmed vrst omikanih Rusov objavljajo ruski časniki senčne sličine o prosvetnih razmerah ruskega ljudstva in nekateri celo dokazujejo, da razmerne neuspehe ruske v krimski in sedanji rusko-japonski vojski je poglavitno povzročila nizka stopinja omike pri ruskem prostem ljudstvu. Kar se tiče analfabetizma, je znano, da Rusija sledi takoj za Turčijo, Rumunijo in Bolgarijo. Na 1000 ruskih vojaških novincev pride 620 „negramotnih“ to je, takih, ki ne znajo niti čitati niti pisati. (Pri nas le-ta številka znaša 220). V tem pogledu se je brezobzirno izrazil v listu „Rus“ znani profesor ustavnega državnega prava Gradovskij in njegov glas je našel na vseh straneh precej odmeva. Uredništvo „Rusi“ je celo začelo zbirati denar in korist povzdige ljudske prosvete. To je sicer hvalevredna delavnost, toda z zasebno dobrodelnostjo se kulturna ruska naloga ne bo rešila. Povzdiga ljudske prosvete mora izhajati od države, država mora jo vzeti v svoj program in ta program se mora realizirati. Danes Rusija izdaja za šolstvo 50 mil. rub.; od te svote plača država 23 mil., zemstva pa 9 mil. rub.; ostalo svote plača ruska dobrodelnost. Vsled tega namestu 15 mil. otrok obiskuje šolo samo 4.500.000 otrok.

sl. Analfabetizem v Galiciji. Rusinski poslanec o. Bogačevski je začel svoj govor v galiskem deželnem zboru pri šolski debati s sledečim zanimivim uvodom: „Naša dežela se ne imenuje brez vzroka dežela analfabetizma, dežela temote. Pri nas je 3.387.378 analfabetov, 2300 občin, ki nimajo nobene šole, 436.857 otrok ne obiskuje nobene šole — to je gotovo dejstvo, ki nam ne dela nobene časti. Pri nas so 4 ječe, a samo 2 univerzi; 698 žganjaren, a samo 40 gimnazij; pri nas je 793 loterijskih kolektur, ali samo 20 strokovnih šol, 2046 gostilnic, ali samo 4468 ljudskih šol.“

sl. Rusini v Ameriki. V Ameriki se nahaja največ Rusinov v južni Braziliji in to v kraju „Parana“; vseh vkup je tam 50.000. Izselili so se iz Galicije, da bi ne umrli od lakote; največ se jih je izselilo v letih 1894—1897. Sedaj se jim sicer prav dobro godi gmotno, a nimajo nobenega, rusinskega duhovnika, učitelja in rusinske šole. Kdorkoli pišejo svojim rojakom v Galicijo, se konča vsako pismo z besedami: „Rojaki, pošljite nam rusinske dušne pastirje; veliko plače jim ne moremo dati, kar pa damo, to jim damo radi in iz srca.“

sl. Žalosten pojav. Kakšne žalostne posledice ima prenapetost med posameznimi političnimi strankami, jasno dokazuje sledeči žalostni dogodek, ki se je pripetil pred nedavnim na Poznanjskem. — V nekem volilnem okraju je bila razpisana dopolniva volitev deželnega poslanca. Kot kandidata sta nastopila: tako zvani „centrowiec“, ki

so ga podpirali konservativni Poljaki in stranka „Katolika“ ter neki zagrizeni hakatisti, ki so ga podpirali Prusjaki in židje. V volitev se je vmešala tudi stranka lista „Górnosłazak“, ki je svoj ideal videla v svojem kandidatu Korfanti. Da bi ne zmagal kandidat „centra“ in „Katolika“, svetoval je „Górnosłazak“ velivcem, da naj rajši volijo hakatista. Volivci so ubegli in tako se je zgodilo, da je bil izvoljen hakatist, najbolj zagrizen sovražnik Poljakov, s pomočjo poljskih glasov.

sl. Rodoljubje ruskih židov. Pred kratkim časom so židovski rabini v Odesi govorili vpricho ruskega carja o velikem rodoljubju svojih rojakov. In med tem, ko rabini govorili da so ruski židje pripravljeni in voljni prenesti vse žrtve na altar domovine za carja in narod židovski „molodeci“ bežejo pred rusko japonsko vojsko. In Carnovic se poroča, da so tja že prišle cele trupe takih mladih židovskih rodoljubov. Avstrijske državne oblasti se zanje ne brigajo ter jih tré v mestu. Kakor hitro bodo židovski „molodeci“ dobili denar, potegnili jo bodo v London ali pa New York. — Tudi poljski listi v Galiciji se pritožujejo, da je v Galiciji veliko židov iz Rusije, tako da daljši pritok tega plemena je nesnosn. Klhčejo torej na pomoč vlado proti daljši poplavi Galicije z židovskim proletariatom!

sl. Nemci učite so češki! Klici da bi se Nemci učili češki, se množe. Pred nedavnim je tako svetoval Nemcem praški „Montagsblatt“, sedaj pa tudi budjeviški list „Volkszeitung“ piše o potrebi češčine za Nemce. Češki jezik je bojda manj vreden, nego nemški, toda brez njega danes Nemec na Češkem ne more obstati, zlasti ne uradnik. Zastonj je bojda vpilje Nemcev, da se na uradniška mesta v nemških krajih pošiljajo Čehi, ko nedostajajo nemških uradnikov, ki bi znali dobro oba jezika. Či hi so bojda tako modri, da se nauče nemak!

sl. Nemci odstranjujejo deželni grb. „Uech“ piše: Okrajni zastop v L. bereh je vpeljal na svojem pečatu nametu češkega leva — podobno Germanije. Tudi na skupnem posvetovanju nemških okrajnih zastopov je bil sprejet predlog, da naj se grb češkega kraljevstva iz vseh tiakovin odstrani in nadomesti s podobno Avstrije. Za podobo Germanije je glasovala sicer le manjšina, a ne bo dolgo trajalo in za „viklavbami“ nemških policajev v Avstriji post ne „Germanija“ obči grb avstrijskih Nemcev. In vendar so Nemci živeli, ki našo državo vzdržuje in ki pred njimi celi državni stroj kapitulira.

sl. Slezija. (Delo društva „M. cierz szkola“.) Kr je za Slovence družba sv. Cirila in Metoda, to je za Poljake v Sleziji „M. cierz szkola“. Iz največjega poročila o delovanju tega društva se vidi, da društvo zelo pridno ustanavlja in z velikimi žrtvami vzdržuje poljske šole v Sleziji. Sdaj vzdržuje petrazredno šolo v Tešinu, za katero izdaja na leto 25.000 K; v Michalkovichu sda otroški vrtec za otroke poljskih delavcev, kateri bodo vsaj 16.000 kron; dalje zida dvorazredno šolo v Zbitkuh, za katero se bo potrošilo 34.000 K. Razun tega vsako leto izdaje 7000 kron v podporo revnih dijakov na poljski gimnaziji v Tešinu.

sl. Jugoslovanska umetniška kolonija. Kralj Peter namerava osnovati ustanovo, iz katere obresti se bodo vzdrževale jugoslovanske umetniške kolonije. Tudi z bolgarskim knezom Ferdinandom so se pričela pogajanja, da bi se tudi na Bolgarskem osnovala enake kolonije. Te kolonije se mislijo osnovati na ta način, da se bo vsako leto več jugoslovanskim umetnikom dala prilika, da prežive nekaj časa na deželi, da študirajo jugoslovanske pokrajine, običaje in tipe.

K mniške novice.

Po kamniških volitvah se repenci „Sl. Narod“ nad kamniškim gosc. dekanom. Dopisnik zasluži, da se ko posebnost po smrti našopa in izpostavi med znano starinsko zbirko v Kamniku.

Kamniški g. Močnik je osebno prosil za glas nemškega barona na Križu, ne pa g. dekan, kakor piše „Sl. Narod“ od četrtka. Gosp. baron Apfalter kot kavalir govori resnico in prizna, da gosp. dekan, čeprav osebno že nekaterikrat pri njem, ni nikdar prosil ali sploh kako namignil, da naj bi on oddal glas katol. narodni stranki. Pri volitvi družega razreda pa ni bil gosp. dekan v volilnem lokalu in ne na volišču, in vendar piše liberalni „poštenjak“, kako globoko se je dekan baronu v volilnem lokalu klanjal. . . O siromaki, ki verujete „Sl. Naroda“ lažem!

Kamniški dekan ni snedel svoje besede o miru, kakor mu „Sl. Narod“ v zadnjih dneh opetovano očita, pač snedli so besede drugi. Župan g. Močnik (!) je priporočal Kristusov mir in za Kristusov mir je obljubil gosp. dekan delovati ter se resnično in dosledno zanj trudi. Seveda liberalci si

žele svoj mir, ki je pa v polnem nasprotju z mirom Gospodovim. Kaj ne, Vi novodobni farizeji in Saduceji!

Primorske novice.

p V Soči utonila. Lucija Pintar iz Podgore je že delj časa umbolna. Te dni so jo doma pogrešali. Ob bregu Soče so našli njene črevlje, kar je pač znamenje, da je nearečna žena iskala smrti v Soči.

p Goriški mesarji morajo odslej po magistratnem odloku imeti ob prodajalnih napisih ceno in kakovostjo mesa. Kot meso prve vrste se šteje meso volov, starih 4—8 let in popolnoma ranjenih.

p Pivarna Gorjupova v Gorici začne zopet delovati prihodnjega februarja. V Gorici je Gorjup tudi ustanovil tovarno zaled.

Štajerske novice.

sl. Častno občanstvo slovenjegraško. Iz Slovenjgradca se nam piše: Kakor smo vam že sporočili, je bil gospod Anton Capek, c. kr. okrajni glavar v Slovenjgradu tekom letošnje jeseni izvoljen častnim občanom 15 občin sodniškega okraja slovenjegraškega. Dne 8. decembra 1904. izvršila se je vročitev dotične diplome. V to svrhu zbrali so se gg. predstojniki teh občin v sejni dvorani okrajne hranilnice in od tod pod vodstvom gospoda okrajnega načelnika Ivana Regina podali v pisarno gospoda (okrajnega glavarja). Ta je odposlanca sprejel, na kar mu je gospod Regina izročil diplomu v priznanje zaslug, katere si je glavar za obdobje slovenjegraškega okraja, bodisi z izpolnjenjem podpora za po uimih poškodovane okrajane, bodisi s stavbo novih šol, osobito v okolici slovenjegraški, sploh pa s popolnoma nepristranskim in uljudnim uradovanjem pridobil. — Častno občanstvo se mu podelilo občine: Golavabuka, St. Ilj, St. Janž, Legen, Milinja, Otškirh, Pameče, Podgorje, Razbor, Sele, Staritrg, Smartno, Smiklavž, St. Vid, Vrhe. Gospod c. kr. okrajni glavar je sprejel izročeno mu diplomu, zahvalil se za izkazano priznanje, in pri tem povdarjal, da bo imel pri vsaki priliki kakor do zdaj, tako tudi v bodoče edino le blagostanje prebivalstva v očeh. S tem je bila slovesnost dovršena. Mi imamo nagovoru gosp. okrajnega načelnika Rogina samo to še pristaviti, da naj si bo gospod c. kr. okrajni glavar Anton Capek svet zaslonbe, katero ima v prebivalstvu slovenjegraškega okraja in da se mu ni treba bati drovitih, neopravičenih napadov pčesice političnih nasprotnikov. Končno še omenimo, da je diplomu izdelal z dovršeno umetnostjo gosp. Adolf Ruda v Ljubljani, kojemu je izreči za to delo naše priznanje.

sl. Blagosloviljanje novega altarja. Matero milosti v frančiškanski cerkvi v Mariboru se bo vršilo v sredo, dne 7. t. m. po sledečem sporedu: Slovesnost se prične ob 8. mih jutraj s sprejemom njih okoličencev premil. kneza in škofa, ki bodo najprej blagoslovili nov tabernakel in podobe svetnikov, (posvečena je bila altarna miza že pred štirimi leti), potem pa imeli primeren nagovor. Temu sledi slovesna pontifikalna maša, po maši pa se bo prenelo Najave-tejša v procesiji od stranskega altarja v nov tabernakel. Na to se bo slovesnost sklenila s slavošpevom „Te Deum“ in z blagoslovom z Najavejšim. — Vsi pobožni častilci Marijini in dobrotniki cerkve so k tej veseli slovesnosti uljudno povabljeni.

sl. Odbor društva „Naprej“ v Gradcu vabi uljudno na zabavni večer, ki ga priredi s prijaznim sodelovanjem pevskih klubov akad. teh. društva „Tabor“ v sredo, dne 7. decembra 1904.

sl. „Stajerc“ — berači! V Mariboru kroži te dni pols, s katero se nabira za deficit „Stajerca“, ki znaša baje 4800 K. Pre-globoko pa nočejo negati Nemci v žene, ker darujejo samo po kronikah. Mati „Südmär-ka“ brčkone tudi noče več darovati za svo-jega pankarta, ker vidi, da pri slovenskem ljudstvu nič ne opravi, k večjem kakega ro-parja in šnoparja si pridobi. Med rasnimi tvrdkami v Mariboru je darovala tudi „le-karna k Mariji pomagaj“ za „Stajerca“. To le-karno katoliški krogi jako pridno podpi-rajo. S tem denarjem pa se potem podpira list, ki sramoti duhovščino. Če je to pošteno od tvrdke, naj vsak sam presodi!

sl. Volilna sleparija v Mariboru pred sodnijo. Dne 30. novembra se je vršila pred senatom okrožno sodnije v Mari-boru obravnava proti Feliksu Schmidlu, Fr. Opelki, Jakobu Skani, Janezu Mohoriču in F. Grafu. Prvi in drugi sta obtožena, da sta Skaso podkupila s tem, da sta mu obljubi-la, ako se pripelje iz Slov. Bistrice in voli za Nemce, povrnitev stroškov. V resnici je tudi dobil 14 K. Mohorič in Graf sta pa na-birala pooblastila ter jih je prvi prinesel svo-jemu gospodarju Schmidlu in Graf volil-nemu odedku. Akoprav o priče in povedale, da niso podpisale pooblastil in so tudi iz-

vedenci izrekli, da so podpisali zelo dobro ponarejeni. Senat s predsednikom Morocut-tijem na čelu je vse obtožence opro-stil. Obtožba se opira na članek VI. zak. z dne 17. grudnia 1862. drž. zak. št. 8 ex 1863. na razodbo kassacijskega d. ora z dne 5. sučca 1887 št. 14.443 ex 1886. in na razodbo c. kr. okrožne sodnije v Mariboru opr. št. Vc. VI. 713/2. Vsi obtoženci so tako nevedne revice, vsaj po njih izpovedbah, da jih človek res smatra žrtvam nem. stranke. Zopet je torej nemška sleparija dosegla oni vrhunec nedopustnosti, da se je morala ba-viti z njo sodnija kakor nedavno v Celju, ko je bil znani pokojni Schmid zaradi vo-lilne sleparije obsojen. Či bi se vse nem-ške volilne sleparije na Spodnjem Stajer-skem primerno kaznovale, bi pa bili zapri polni samih sleparjev nemške in nemšku-tarske stranke.

sl. Glas od meje. Iz Jarenine. Ze dolgo niso cenjeni bralci slišali kaj iz naše fare. Gotovo se misli, da smo že zdavna izginili. Ali temu ni tako! Res, da nas sovražniki našega naroda in stanu vedno pikajo in ko-likor jim je mogoče nas stiskajo, ali vendar še gremo mi mladi naprej! Pozimi bodemo imeli poučni shod, kjer nam bo g. duhovni voditelj predaval o občinskem redu in dru-gih zadevah, naš voditelj pa nam bo pred-našal iz slovenske zgodovine. Tako tudi mi delamo, da bi šli naprej, ali samo nekaj na-kvart, in to je hujši, kakor grožnje naših nasprotnikov. Manjka nam prostora. Če na-pravimo shod, jih komaj 20 more biti pri-đujočih v sobici, ko bi se vendar jareninska mladina rada polnočestevilo udeležila, ter se kaj naučila. Naši nasprotniki pa imajo toliko na razpolago, da nam potujčijo naše ljudi! Zato pa danes stopamo pred vas, cenjeni bralci, s prav priazno prošnjo, da bi nam pomagali povedati „Citelnico“. Slovenci in Slovenke, ozrite se semkaj na mejo, kjer že stegujejo svoje kremplje, da bi nas zagrabili naši sovražniki, pomagajte obmejnim Sloven-cem, da ne obnemorejo, pomagajte, da Ja-renina ne bo de nemške, ampak še slovenska last! Zlasti se obračamo k vam, dragi mla-denci in mladenke po domovini in tujini. To mladeniško gibanje, ki se je pri nas začelo, ste vi, cenjeni bralci, z velikim veseljem po-zdravili, in to gibanje, ta organizacija je že postala vseslovenska. Toda, kakor ste nas tedaj pozdravili z veseljem, tako, mislim, pa boste se zdaj radevolje odzvali naši ponižni prošnji ter nam priskočili na pomoč. Kdor nam hoče kaj poslati, naj pošlje na naslov: France Sekol, voditelj mladeniške zveze v Jarenini. P. Jarenina. Stajersko. Da-rovi se objavljajo v „Slov. G. spodarju“. Za vsak najmanjši dar se vam že nsprej za-hvaljujemo: Tiskarst Bog plati!

Mladeniška in dekl. „Zveza“ bralnega društva.

Socialne stvari.

sl. Socialna demokracija za ver-ski odpad. Soc. demokracija je izgubila svojo privlačno silo. Za delavske koristi se ne poteguje, kakor se je potegovala svoj čas. In kako bi se? Saj ima dovolj drugih skrbij in zato obsoja celo stavke. Štiti in varo-vati mora judovske voditelje in prirejati zanje n. pr. na Dunaju demonstracije proti Lušgerju, v Trstu pa za laške judovske ire-identistične kroge. Ker pa ne vledejo več med delavci obrabljene fraze, je začela de-lovati za gibanje „Proč od Rima“. Na nem-ških strokovnih shodih priporočajo sodrugom, naj odstopijo iz katoliške cerkve. In pri nas? No, saj vemo, da sta oba Kristana, dunajski in pa idrijski, odpadnika. Je pač lepa reč: vera je zasebna stvar na papirju za slep-ljenje rdečih kalinov, a pravi namen rdečih voditeljev je, pripeljati zaslepljene delavce po lastnem zgledu k odpadcu.

Naši Amerikanci.

Družba sv. Rafaela nas prosi, da objavimo sledeče pismo:

Smatram si za svojo dolžnost, izraziti moje priznanje k ustanovitvi „Družbe sve-tega Rafaela“ za slovenske izseljence. Ob-enem vam naznanjam, da sem ne samo jaz, ampak tudi vsi drugi slovenski duhovniki v Ameriki vedno pripravljeni storiti za slo-venske izseljence vse, kar je v naši moči. V ta namen smo si tudi ustanovili svojo družbo slovenskih duhovni-kov, katera je prečast. knezoškola ljub-ljanskemu kar najtopleje priporočala nujnost ustanovitve družbe za izseljence onkraj morja, katera naj bi delovala skupne z nami za naše izseljence.

Naši izseljenci, dospelši v New York, naj bi se obrnili na Leo House, od koder naj bi se potem pošiljali dalje na za-stopnike v notranjem tega obširnega kon-tinenta. Naši možje so raztrošeni po celi Ameriki. Nekateri gredo na zahod v Mon-tano ali Wyoming ali Oregon. Ti potujejo čez Pittsburgh, Chicago, St. Paul in Minneapolis, kjer jih na poti in na postajah ameriški fakirji

neusmiljeno dere. Izseljenci, ki gredo v srednje zahodne države, gredo preko Chicago in St. Louis, Omaha in Denver. To so vsi oni, ki so namenjeni v Colorado, Kalifornijo in sosedne države. Južno potuje jako mnogo naših ljudi čez Memphis v jugo-zahodne države, kamor gredo na jesen doge tesat. V vseh večjih krajih, skozi katere potujejo na zahod, kakor tudi na vseh onih krajih, kjer so že naseljeni, imeti bi morali slovenski izseljenci moše, ki naj bi jih nevešče jezika in običajev dežele podučili, jim vse potrebno preskrbeli, jih varovali goljufov in jih tako naprej pošiljali do njih cilja.

Kar se mene tiče, sem jaz pripravljen storiti, kar morem. V Minneapolis, ki šteje 250 tisoč prebivavcev, ni sicer nobenih Slovencev, toda jako mnogo jih gre skozi Minneapolis in St. Paul na zahod in nazaj, ker je tukaj začetek in konec vseh severozahodnih železnic.

Želeč vam uspeh in božjega blagoslova k vašem delu, ostanem Vaš udani

Francis Jager.

Minneapolis, Minn., 12. nov. 1904.

Položaj v državnem zboru.

Kljub temu, da je „Slovanska korespondenca“, ki je kakor znano ena najbolj nerazumljivih korespondenc, dementirala konference Mladočehov s Körberjem, drugi viri vendarle poročajo, da je to res. Mladočeski voditelji, izjemši poslanca Kramara so konferirali s Körberjem, nakar so poročali parlamentarni komisiji svojega kluba. Včeraj je radi tega zboroval mladočeski klub. Tej seji, ki je trajala do 9. ure zvečer, je prisostvoval tudi češki minister dr. Randa. Klub se je posvetoval, v kaki obliki bi izpremenil svojo taktiko. Pogajanja Mladočehov z vlado in raznimi parlamentarnimi skupinami se nadaljujejo in se menda precej ugodna. „Politik“ pravi, da bo, če prične proračunski odsek zopet delovati, težišče situacije v proračunskem odseku. Položaj se boljša, a pred Božičem tega skoro ne bo poznati. Situacija je otežkočena vsled stališča nemških strank in vlade, naj bo med vladno predlogo za pomoč po uimih oškodovanim in prorač. provizorijem zveza. Na tem stališču Nemci in vlada še neomajano stojte. Tozadevna pogajanja se dalje vrše, kakor tudi pogajanje glede včerajšnje vladne izjave, da obstoji na tem, da hoče dovoljenje za posojilo 69 milijonov kron, dočim bi po uimih oškodovanim dala le 15 mil. „Pol.“ je mnenja, da bo uspeh pogajanj morda ta, da se bo rešila predloga, za pomoč po uimih oškodovanim, nadaljna pogajanja za delavnost parlamenta se bodo pa vršila po novem letu, seveda, če se bodo nade, ki jih imajo češki poslanci, sploh izvršile. Treba je dobiti časa. Skoro gotovo je, da se bodo dobila oblika, ki bo omogočila češkim poslancem izpremeniti taktiko. Tako „Politik“.

Dr. Pacak je imenom mladočeskega kluba izjavil predsedniku zbornice Vetterju, da Mladočehi nimajo nič proti temu, če se vladna predloga za pomoč po uimih oškodovanim izroči proračunskemu odseku o drugih predlogih se pa ni nič izjavil. Omeniti je še, da je dr. Pacak imel daljše posvetovanje z dr. Plojem in da je Körber imel pogovor tudi s dvornim svetnikom Sukljejem.

Preosnova nižjeavstrijskega šolskega zakona.

Včeraj dopoldne je bilo pri min. predsedniku dr. pl. Körberju odposlaništvo kršč. soc. okrajnih šolskih svetnikov. Zahtevali so, naj Körber zakon predloži cesarju v potrjenje. Körber je odgovoril, da se popolnoma strinja z naučnim ministrom Hartlom, ki je priznal opravičenost preosnove šolskega zakona. A pristavil je, da zaradi razburjenja med nasprotniki sedaj ni ugoden čas za potrditev. Preje se mora pomiriti razburjenje. To je pač čudno stališče avstrijske vlade. Sama prizna, da je zakon pravičen, a ker demonstrira nekaj pouličnih barab, ga ne predloži cesarju v potrjenje! To si morajo katoličani zapomniti!

Grof Kapnist umrl.

Na Dunaju je včeraj umrl ruski poslanik grof Kapnist. V postelji je bil le deset dni. Ko je legel, niso mislili, da ne bo več zapustil postelje, ker je bila bolezen navidezno lahka. A včeraj dopoldne ga je zadel mrtvoud in ob 2. popoldne je bil mrtev. Dasi so zdravniki storili vse v njegovo rešitev. Avstrijska vlada je naročila svojemu poslanku v Peterburgu, naj izrazi sožalje ruskemu dvoru. Grof Goluchowski je poslanikovi družini osebno izrazil svoje sožalje.

Dogodki na Ogrskem.

Ko je Tisza predvčeršnjim odpotoval iz Gjura, so se ponovile demonstracije. Dasi so spremljevali kočijo „železne roke“ huzarji, je množica metela kamne proti kočiji in je razbila eno šipo. Policija je prijela 27 oseb. Zvečer je moralo vojaštvo v Gjuru še en-

krat nastopiti, ker so demonstranti navalili na „Hotel Royal“, kjer so raztrgali zastave. „Magyar Nemzet“ izjavlja, da ni resnična vest o ustanovitvi 40 mož močne zbornične straže. Predsednik je le pomnožil število slug za 40 mož, ker dosedanj število ni zadostovalo. Predsednik mora pa tudi razpolagati z zadostnimi silami, ako nastanejo v zbornici izgrede, katere napoveduje opozicija vsak dan. Tisza je bil včeraj pri cesarju v Gödöllő, kjer je poročal o položaju in o svojih načrtih v prihodnjem zasedanju zbornice.

Ministrska kriza v Srbiji.

Včeraj je naznanila srbsko ministrstvo kralju svoj odstop, ker zbornična manjšina ni hotela izročiti socialističnega poslanca Ilica sodišču, ker je razžalil armado. Kralj se še ni odločil, a bo najbrže odobril odstop. Novo vlado bo najbrže sestavil Pasić.

Drugi mirovni shod.

„Reuterjev urad“ poroča iz Washingtona: Ameriška vlada je naznanila časopisju, da bo drugi mirovni shod po končani rusko-japonski vojski, ker se Rusija noče preje udeležiti shoda.

Nemiri v Varšavi.

Varšavski generalni guverner Čertkov je zapovedal, da se bo streljalo, če se ponove demonstracije, tudi na kočije in na vozove cestne železnice, ker so pri nemirih ušli voditelji v njih. Hišnikom se je naročilo, da morajo, če se pojavijo nemiri, takoj zapreti vrata, da se ne bodo mogli demonstranti skriti v hiše. Poljska grefa Krzežinski in Potocki sta odpotovala v Peterburg, kjer hočeta izjaviti carju, da z zadnjimi izgrede poljsko plemstvo nima nikakega stika in so zanje odgovorni socialistični voditelji.

Kontreadmiral v. Folkersahm

Admiral Roschdestwensky.

Kontreadmiral Enquist.

Poveljniki baltiškega brodograja.

Prosili bodo tudi, naj car odpokliče generalnega guvernerja Čertkova.

Trgovinska pogodba z Nemčijo.

■ Diplomacija še ni pričela s pogajanjimi nadalnjih pogajanjih glede trgovinske pogodbe med našo državo in Nemčijo. Tudi med zaslišanjem nemškega poslanika pri cesarju Francu Jožefu ni bilo govora o trgovinski pogodbi. „Lokalanzeiger“ piše, da je ogrska vlada preprečila odobrenje trgovinske pogodbe. Če bi ne bila ogrska vlada zahtevala določil zaradi prepovedanega uvoza ogrskih prečiščev v Nemčijo, bi bilo prišlo do sporazumljenja. Avstrijska vlada ni delala težkoč.

Rusko-japonska vojska.

Boj za „203 m grič“ pri Port Arturu.

Londonsko poročilo od 2. t. m. poroča, da so Rusi pustili na „griču 203 m.“, ki so ga vzeli Japonci v sredo po hudem boju, več brzostrelnih in 15 centimeterskih topov. Japonci so morali pri svojem napadu vzeti najprej celo vrsto dobro zavarovanih utrdb, ki so obdajale vrhunec griča.

O podrobnostih v boju se poroča: Po obupnem boju se je Japoncem posrečilo v sredo ob 8 uri zvečer zavzeti „203 m. grič“. Takoj zjutraj so pričeli Japonci silovito ob streljajati utrdbo na griču; pod varstvom topniškega ognja je šla pehota popoldne dva krat k naskoku. Obakrat so Rusi napad odbili ter prizadeli Japoncem ogromne izgube. — Pri prvem naskoku je ostalo živih le peščica Japoncev. Eno uro pozneje so Japonci naskočili v tretje, a zopet jih je odbil ruski ogenj. General Nogi je poslal nato v boj sveže čete. Ti so naskočili višimo, a ruski ogenj je do pitice uničil cele kompanije. — Tudi ta napad je bil odbit. Zopet so morale nastopiti rezerve. Eno uro pozneje so prodirali v naskoku novi oddelki na jugovzhodnem delu griča.

Med tem je ruski ogenj na silovitosti nekoliko ponehal. Japonci so naskočili z ban-

zaje-klici grič. Rusi so pustili, da so naskočevali prišli prav blizu ter pričeli nato nje uničevalen ogenj. Napadalcu so bili pri siljenju, da se umaknejo. Posamezni vojaki se niso hoteli umakniti ter so naskočevali sami, dokler jih niso podrla ruske kroglice.

O 7. uri zvečer so pričeli Japonci od severa in jugovzhoda nov naskok na grič. Južnovzhodna kolona je najprvo prišla do ruskih postojank. Napadalec so prišli v jerke in razvnelo se je pravcato klanje. S kopiti in bajoneti sta se vrgla sovražnika drug na drugega. Kmalu potem je dospela do vrha tudi severovzhodna kolona in ob 8 uri je padla utrdba. Rusi so se, ko so videli, da je vsak odpor brezuspešen, naglo umaknili, pustivši mnogo mrtvih in ranjenih.

Iz Tokia poročajo 2. t. m., da so Rusi z močnimi silami pod osebnim vodstvom generala Stealja, hoteli vzeti nazaj „grič 203 m.“, a so bili z velikimi izgubami odbiti. Rusi utrjujejo svoje pozicije med Ljaotješanom in Nantaušanom, kjer se bodo branili.

Po uradnem razglasu je padlo na bojišču 17 častnikov in 64 ranjenih. Bojišča pa ni imenovano; vendar se sdi, da se gre tu za bojišče pred Port Arturjem.

Angleška sodba o japonskih izgubah pri naskoku na „203 m grič“.

„Daily Telegraph“ poroča iz Cifua dne 2. t. m., da je trpela prva japonska divizija pred Port Arturjem med naskokom na „grič 203 m.“ največje izgube. V teku 24. ur je padlo po mnenju tega dopisnika 15.000 Japoncev. V istem času, ko je prva divizija napadala „203 m grič“, sta napadala 9. in 11. divizija utrdbi Erlunšan in Kikvanšan.

Dopisnik meni, da bo general Nogi na-

ob reki Saho v smeri proti Lamotunu sovratno premikanje. Naš oddelek se je približal sovražnim utrdbam na dvajset korakov, ko je bil sprejet z živahnim streljanjem; pri tem so padli por. čnik Rožević in trije vojaki, trije so bili pa ranjeni. Ko je sovražni ogenj ponehal, je del našega oddelka pod poveljstvom poročnika Kozakova nadaljeval rekognosciranje. Priplazil se je do sovražnih utrdb na zahodni strani Lamotuna ter planil, ne da bi bil oddal kak strel, z bajonetom na Japonce, ki so pričeli po hudem odporu bežati ter bili nasledovani do desnega Saho-vega brega. Naši bajoneti so prebodli 25 Japoncev, enega Japonca smo pa ujeli.

Dobili smo tudi mnogo pušk ter raznih drugih predmetov. Pri tem je padel na naši strani en vojak, podporočnik Koltbekov pa je bil ranjen. V noči na 1. decembra se je približal oddelek našega levega krila pod poveljstvom kapitana Aleksandra-va neopažen sovražniku ter ga prisilil, da je — močan okrog 60 mož — zapustil svoje utrdbe. Vkljub živahnemu ognju so planili naši, ne da bi bili oddali en strel, na utrdbe ter zapodili Japonce v spopadu v beg. Tudi tu smo zaplenili mnogo pušk.

Ruska ofenziva.

Iz Mukdena poročajo 2. t. m.: Kuropatkin je imel včeraj vojni svet, ki je sklenil, na celi črti pričeti z ofenzivo, da se kolikor mogoče, oslabi japonski pritisk na Port Artur.

Ruski glas o angleško-ruski pogodbi.

„Novoje Vremja“ se bavi z angleško-rusko pogodbo, ki jo proglašja za važno diplomatično z m a g o, katero si je priborila Rusija s pomočjo zveste zaveznice Francije nad angleškim časopisjem ter nad onimi

zastopniki Angleške, ki so z govori in dejanji pripravili Anglijo skero do vojske. Najbolj netakten govor je bil govor Balfourjev, najnepremišljenejše dejanje pa mobilizacija angleškega brodograja.

Rusko brodogrje.

Reuterjev urad poroča iz Tangerja 2. t. m.: Pozno sinoči je despetlo v Tanger nekaj ladij, ki so se vsidrale v zalivu. Sodi se, da je to ruska dopolnilna divizija, ki se jo pričakovali v Tanger te dni.

Blazni vojaki.

Moskva, 2. dec. Z bojišča je zopet prišlo 18 na umu bolnih ruskih vojakov. V tukajšnji bolnici leži sedaj 112 vojakov, ki se jim je omračil um med vojsko.

Prevoz streliva skozi Dardanele prepovedan.

Francoški čarnik „Merthye“, ki je vozil vojno strelivo skozi Dardanele, namenjeno za Perzijo, so Turki ustavili in je moral izločiti vse strelivo. Družba je imela dovoljenje, da sme izkrcati za Persijo strelivo v ruskem pristanišču Baku, a posabila je izposlovati od turške vlade dovoljenje za prevoz skozi Dardanele.

Hulska afera.

Ameriške zvezne države odpošljejo v mednarodno preiskovalno sodišče glede hulske afe- re kontreadmirala Charlesa H. Devessa. Kakor se obče meni, utegne Avstro-Ogrska odposlati v razzodišče admirala Spauna, bivšega poveljnika avstrijske vojne mornarice.

Japonski upi zopet rastejo.

London, 1. decembra. V Tokiu so dobili zopet več poguma. Danes se je izreklo mnenje, da bo sedaj, ko je vzeta „203 m grič“, kmalu padel Port Artur. Upanje je iznova požvelo. Ko je uradno naznanilo poročalo o zavzetju tega griča, je prišlo na ulicah do entuzijastičnih demonstracij.

Dalje v prilogi II.

Kako Japonci časte svoje mrtve.

Japonski vojni minister je izdal zadnji čas natančne odredbe glede preiskavanja bojišč po vsaki bitki ter ostro zabil, ravnanje se po teh navodilih. Pri tem je vzeti vsakemu padlemu Japoncu malo koščice ter šop las ter z njegovim legitimacijskim listkom poslati njegovim dragim v domovino. Potem se marajo japonska trupla sežgati, ruska pa pokopati.

Japonci se upirajo.

„Birž. Vjed.“ poroča iz Mukdena dne 1. t. m.: Japonski vojski se upirajo, izvrševati povelja. Smrtne obsodbe se vedno množe. Nekateri obsojenci so dejali, da je že čas, da se grozni vojski napravi konec. Boje se, da se ne bi te ideje razširile med japonsko armado.

Japonski parlament, brodovje in armada.

London, 1. dec. „Times“ poroča iz Tokia: Japonska gosposka zbornica je sklenila, izreči zahvalo armadi in brodovju za junaška dela.

Ruska mobilizacija.

V najbližjem času bo odrejena mobilizacija v peterburškem in moskovskem vojaškem okrožju, kateri sta bili doslej iz mobilizacije izvzeti. V peterburškem okrožju je podvrženih mobilizaciji 200.000 rezervistov! Tega ogromnega števila, katero že samo reprezentira vojsko ene manjše države, seveda ne bodo vzeli naenkrat, ampak polagoma po rajonih. Iz mobilizacije bodo izvzeti: Očetje, ki imajo več kot tri otroke, policaji in mestni stražniki, vozniki in prevodniki železnic.

Književnost in umetnost.

* **Štirinajst zborov** (7 mešanih in 7 moških) Be-e te Gregorjeve (12) in Levčeve (2). Uglasbil Jakob Aljaž. 1904. Cena s poštnino vred 1 K. Dobiva se pri skladatelju in založniku J. Aljažu Pošta: Dobje, Gor. V tej zbirki imamo sledeče mešane zборе: „Učnega ptiča tožba“, „Neve stia“, „Ne zven mi“, „Ne tožim“, „Oj z Bogom, ti planinski svetli“, „Cerkvica“, „Oj planine“, ter mošče zборе: „Dneva nam pripeji žar“ (2), „Naša zvezda“, „Na Bogu“, „Vjetega ptiča tožba“, „Soč“, „Pri mrtvaškem sprevodu“. G. skladatelj slaga jasno in ne pretežko. Te skladbe jako priporočamo svojim izobraževalnim in pevskim društvom. Besede so vseskozi našim društvom primerne, kar se o raznih drugih zbirkah ne more trdit. Zato smo prepričani, da bodo naši zbori z veseljem regli po tej zbirki, kateri tudi cena ni visoka.

* **Slovensko gledališče.** Uprizoritev operete „Dijak prosjaka“ pri nas ni baš lahka, ker se je igralnemu osebju treba predvsem boriti z jezikovnimi težkočami. Tudi ni lahka nalga za openo sobje, ki je vajeno le resnih pevskih nastopov, uživati se v živahna dejanja, koja zahtevajo operete vobče. Toliko bolj zaslužijo vse naše prve operne sile najodkritosrdnejše priznanje za njihov trud, s kojim se se nadvladale vse zapreke, tako da moramo reči, da je uprizoritev omenjene operete na slovenskem odru odlična. Me'odijozna glasba, vsakomur lahko dostopna, v zvezi z izbornim pevskim materijalom, mora doseči popoln uspeh. — Če odračunimo pri včerajšnji predstavi ti stega nevidnega duha „od spodaj“, ki je mestoma res na nekoliko preglasen način dokazal svojo prisotnost, smo bili s predstavo prav zadovoljni. Ravnotako občinstvo, ki je zasedlo vse prostore Toliko priznanja in ploskanja že davno nismo čuli. Ne bodemo posebej hvalili posameznih igralcev: vsi brez izjeme so bili na mestu, baš tako obadva zbor, moški in ženski. Le z gosp. Ambrožem se ne moremo prav sprijazniti. Priporočamo mu, naj se vadi saj nekoliko modulari glas! Omenjati je še, da je g. Orzelaki za „dijaško pesem“ v zadnjem dejanji žel buren splov, tako da jo je moral pnavljati. Vsa čest tudi gg. režiseru in kapelniku — Upamo, da bo opereta dosegla še več repriz v razprodani hši, ker res zasluži, da jo vsak prijatelj operetne glabe čuje.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. decembra

Enketa o vsesloven. stranki se je oglašil tudi koroški „Mir“, kateri se čuti zadnji čas silno „vzvišenega nad strankami“. „Mir“ imenuje enketo „javni semenj za novo stranko“ in po daljšem jako skeptičnem uvodu, končuje:

Ne ustanavljati nove stranke, temveč delati nato, da se na podlagi obstoječih strank doseže sporazumljenje. Zato pa bi bilo treba posredovalcev od zunaj, ki bi ne bili soudeleženi pri dosedanjem boju in ki bi predložili strankama načrt za skupno delo, kateri bi pa puščal strankama v gotovih zadevah proste roke. Na zunaj naj bi bil

nastop skupen, v domačih, notranjih razmerah bodi vsaka stranka sama svoja, a brez odurnosti dosedanjega boja. Toda kdo naj oživotvori ta načrt? Morda skupna akcija izvenkranjskih in goriških Slovencev? Ali pa bode obe stranki sprejeli potem ta program? Morda, ali pa tudi ne. Kdaj? Prej ne, dokler se vsaj nekoliko ne poleže obojestranska bojna strast. Kdaj bo to? Prav kmalu ne, ali pa morda nikdar. Morda tedaj, ko bi ena stranka popolnoma podlegla drugi ter bi bila zmagovalka teliko „lojalna“, da bi priznala zmagovanki iste pravice kakor sama sebi? Do tega ne bo prišlo nikdar, ker splošnega popolnega poraza ne bo doživela nikdar niti ta niti ona stranka, in če bi tudi, take „lojalnosti“ še ni videl Ben Akiba. Kdo naj gre prvi po kostanj v ogenj? Kdor hoče, ali pripravi naj se, da se bo najbrž pošteno opekli ali tu ali tam, ali pa vsenaokrog. — Zaključek: Vsak, tudi najboljši načrt je skoraj neizvedljiv. Sedanje „spravne akcije“ in po njih in brez njih nove stranke so ali za par desetletij prepozne ali prezgodnje. Čakajmo, kaj nam prinese prihodnost. Bolje je slabo nego še slabše. Mi, ki izven bojnega polja „pasemo blaženo lenobo“ in čakamo, da nam bodo po končanem „bratomornem boju“ kar trumoma letela pečena piščeta v usta, katera nam bo odprl „vseslovenski mir“, bomo mirno čakali dalje ter jemali vse, kar nam dobrega podajata „klerikalizem“ in „liberalizem“, boj pa drage volje prepuščamo onim, ki se hočejo pretepati, a pazili pa bomo, da se k nam ne pritepe. Navezani smo sicer na lastne moči, ali upamo, da te ne bodo preslabe v dosego našega cilja — obrambo naših narodnih postojank. Drugega si pa v svoji skromnosti takeintako ne želimo.

Samo — podpisal se ni nihče v „Miru“. Mi bi želeli izvedeti, ali je to mnenje kakega politika, ki dela, ki se bori, ki zastavlja vso svojo osebnost v boj, ki žrtvuje za ljudstvo svoje moči, — ali je to le mnenje kakega diletanta, ki se v javnosti ne upa pokazati in le na skrivnem včasih malo počlankari. To so namreč razlike, ki bistveno vplivajo na pomen izjave, in slovenski svet bi moral „posredovalca od zunaj“ vsaj osebno spoznati!

Tudi „Učiteljski Tovariš“ je izrekel svojo tehtno besedo o vseslovenski stranki. Imenuje jo „fato morgano“. „Učiteljski Tovariš“ se takoj zlaže, da stoji za njim vse slovensko učiteljstvo, a ta malenkost kar izgine ob priznanih vrlinah tega glasila. „Učit. Tovariš“ nam zagotavlja, da se ga je „polotilo čudno čuvstvo“. Sklicujoč se „na francoskega politika Poudhona“ (sic!) pravi, da je delovanje katoliško narodne stranke le „kričarstvo“ in sam „humbog“. Dalje, opirajoč se na avtoriteto „železnega Bismarka“ konstatira, da je katoliško narodna stranka „izrodek abnormalnih možgan posameznikov ali pa majhnih takih ljudi, ki se hočejo okoristiti na škodo svojih privržencev.“ „Učit. Tovariš“ nam očita, da „preziramo načelno zahtevo: katoliško prepričanje, katero nam je „postranska stvar“, in se slednjič povzpne do pitične trditve:

Smelo pa trdimo, da je imel imenovani poziv v „Slovencu“ le ta namen, rehabilitirati (sic!) „katoliško narodno sranko“ ter jo priversti v oči razsodnejših ljudi zopet do neke veljave. Polično (sic!) delovanje „katoliško narodne stranke“, posebno pa delovanje brezobzirnih njenih voditeljev je privedlo to stranko, ravno do one opolzke poti, kjer prične stranka razpadati.

„Polično“ delovanje pristašev „Učitelj. Tovariša“ je vsakako obsežnejše od našega, in skoro gotovo se uresniči njegova želja, da se katol. narodna stranka ne bo nikdar „rehabilitirala“. Dalje nam očita: „Vladi in ministrstvu (sic!) se pa „katoliškonarodna stranka“ ne upa zameriti zaradi judoževih grošev“. Tako je! Zato so katol. nar. poslanci obstruirali na Dunaju in v Ljubljani, ker „se ne upajo nikomur zameriti.“ Slednjič pa pade „Učit. Tovariš“ vsled nekega atavizma nazaj v konkordatno dobo. On postane mežnar in zakliče enketo o vseslovenski stranki grozne besede: „Uverjeni smo, da ji v kratkem zapoje mrtvaški zvon, zakar bomo skrbeli tudi mi učitelji!“

Čemu pa delavci plačujejo za socialno demokratijo? V „Rdečem Praporju“ čitamo sledeče priznanje: „Na prvem strankarskem zboru v Ljubljani, leta 1896, je bil sprejet organizacijski statut. Sodrugi, ki so bili na tistem strankarskem zboru, so ga poznali. Toda skoro nihče se ni pobrigal za to, da bi se bilo tiste določbe izvršilo; ostale so na papirju, kakor še mnogi drugi sklepi in ko se je še papir izgubil, ni ni-

hče več mislil na stvar.“ — Stojte, gospodje socialni demokratje! Ali ste pa petem, ko ste še tisti papir izgubili, povrnili delavcem težko prislužene groše, ki so vam jih zložili? Tisti papir je bil drag, jako drag, če tudi ni bil niti toliko vreden, da bi ga bili spravili!

Klerikalci in slovensko vseučilišče. Pod tem naslovom nam predbaciva „Narod“, da nam ni nič za slovensko vseučilišče in da porabljam „vse moči za ustanovitev nemškega katoliškega vseučilišča v Selnogradu“. Dokazuje se seve „Narod“ ostal dolžan. Na „Narodova“ naloževanja le kratko odgovarjamo, da smo že več storili za idejo slovenskega vseučilišča nego bo to „Narodovcem“ spleh kedaj mogoče, in da se slovenskega vseučilišča nimamo mi bati, ker slovenska akademična mladina vedno bolj kaže hrbet — „Narodovi“ kliki. Kar se tiče docentov, pa na tem mestu te stvari ne bomo razpravljali. A to rečemo, da se je „Narod“ o „zaslugah“ silno zmotil. Sploh pa mi nobenega očitania in nobenega pouka od „Slov. Naroda“, ki je leta 1879. pisal protislovenskemu vseučilišču, dočim je „Slovenec“ slovensko vseučilišče zagovarjal. Tisti, ki slovenskim skupnim ciljem vedno najbolj škoduje, je „Slovenski Narod“ s svoje umazano gonjo.

Socialni demokratje in vera. „Ru deči Prapor“ podaja sledečo veroizpoved:

„Malokdo ismed pametnejših danes še misli na življenje onkraj groba. Enkrat so se narodi dali le s to mislijo oslepiti, za to so žrtvovali najboljša dela tega svetovnega življenja; danes je pa ravno narobe. Nebesa prepuščajo se angeljem. V življenju na tem svetu leži sedanjemu človeku vsa vrednost, veselje in žal. Kolikor mogoče pomožiti vse se ure, site dno; udobno življenje je geslo vsakega sedanjega kulturnega človeštva. In gospodarstveni razvoj, kateri danes lahko s svojimi velikanskimi sredstvi še več ljudi, kakor jih je zdaj na svetu, dobro preživi, silijo k temu, da se cmizje, na katerem se postavljajo dobre jedi, na dolgo in široko, za vse ljudi razširi, ki hočejo delati in ki proizvajajo vse za življenje potrebno in tudi lepoto zdajšnjega sveta.“

Mi se ne bomo tu prepirali s socialnimi demokrati o življenju onkraj groba. A prista vimo jim samo to, da oni, jemajoč človeku nado do prihodnjega življenja, mu zastropijo tudi ta svet in ga ogoljufajo sledenjše se za težko prislužene solde. Vedno obetajo polne mize, dajejo pa samo strankarski davek in sovraštvu.

Iz učiteljskih krogov se nam piše: Zopet se bližajo božični prazniki in učiteljstvo se z žalostjo spominja odloka dež. šol. sveta z dne 26. maja 1902 št. 1511, ki je prikrajšal učiteljstvu in učencem toliko let običajne božične počitnice, toda prošnji se ni ugodilo. Vsled tega menda letos ne vložijo nobeno društvo enake prošnje, saj bi bila gotovo zopet brezuspešna. C. kr. dež. šol. svet bi pa gotovo mnogim ugodil, ako bi dovolil vsaj še 27. dan decembra prosto. Tudi o veliki noči in o binkošti je še v torek praznikov prosto, zakaj bi torej tudi o božiču ne bilo vsaj še prvi dan po praznikih prosto? S tem bi pouk v šoli ne trpel mnogo škode; istim, ki pa gredo o božiču kam na počitnice, pz vsaj ne bi bilo treba na praznik potovati.

Iz železniškega sveta. Železniški svet je včeraj zboroval na Dunaju. Vladi so priporočili v proučevanje sledeče predloge: V Beljaku se naj zgradi osrednji kolodvor. Razširi naj se skladišče na ljubljanskem državnem kolodvoru in zgradi nova železnična proga Beljak—Medvedovjarek. Naročilo se je železniškemu ministru, naj proučuje vprašanje o morebitnem električnem prometu na bohinjski železnici. Vladni zastopnik je izjavil, da se že vrše tozadevni poizkusi, ki pa še niso končani. Vlada bo tudi uredila tržaški parobrodni promet. Končno je državni železniški svet sklenil nasvetovati železniškemu ministru ustanovitev posebnega oddelka za lokalne železnice.

Na graškem vseučilišču se razburjenje med slovanskim dijaštvom še prav nič ni poglobilo. Kajti slovanski dijaki nikakor niso in tudi ne morejo biti zadovoljni z navedbo rektorjevo, katero je potrdil tudi senat, da so za nekaj časa prepovedana objavljenja

tudi buršom na njih deskah. Deputaciji prizadeh slovanskih društev jerektor dejal, da naj to njegovo naredbo smatra za zadoščenje, nakar mu je ista povedala, da se ne more s tem zadoščiti, ampak da zahteva takojšajo povrnitev slovanskih desk. Rektor pa tega ni obljubil, ampak dejal, da bo sklical senat posebno komisijo, ki bo definitivno odločila celo zadevo. Razume se, da s tem izkuša stvar zavleči, da pa ne bo več slovanskih desk nazaj, bodo že burši skrbeli. A s tem naj se ne tolaži, ker slovansko dijaštvo je v tem vprašanju edino, in predsedniki prizadeh društev se mu takoj izjavili, da ne prevzamejo nobene odgovornosti za nadaljnje dogodke, in raje takoj odloče svoja predsedniška mesta ako se zadeva ne reši tako kakor zahteva pravica, ki je na slovanski strani! Tudi preiskava je najbrže raspala, saj je rektor že naprej dejal, da so znani poštinski čin storili le — tehniki, ki ne spadajo pod njegovo jurisdikcijo. Res z obžudovanja vredno potrpežljivostjo čaka slovansko dijaštvo popolnega zadoščenja za roparski čin buršovskih kukav, a to gotovo ne bo dolgo trpelo. Ako se ne reši zadeva ugodno v kratkem času, nehala bo ta junaška potrpežljivost in Nemcem se niti ne sanja ne, kakšne sile vse lahko mobilizira slovansko dijaštvo v Gradcu!

— **V Cerkijah** na Gorenjskem so imeli 29. in 30. nov. občinske volitve. „Neodvisni“ liberalci so nekaj časa mislili na srednjo stranko, a so kmalu uvideli, da ni upanja. Vsaj tudi najbolj priprosti volivec ve, da „napreden“ učitelj ne more biti odkrito prijatelj kmeta, če je v službi nemškutarskih liberalcev. In zato se tudi liberalci niso upali udeležiti volitev in volivci so izvolili same zavedne može katol. narodne stranke. Pač sta prišla dva liberalna Barleta na volišče in izmed teh dveh je (Ločan) volil osem mežnarjev, drugi (Podgoršek) je pa volil veleslav. Iv. Hribarja, tri učitelje in nekaj takih, na katere noben človek misli ni, vse izven občine. Dokaz, da bi bil eden rad mežnar, drugi pa slaven — a je le neumen. G. Jaka Hočvar se je pripeljal tudi z Vrhnike, a ko je videl, da je grozdje kislo, je je popihal nazaj.

— **Deputacija poštnih uradnikov** je včeraj izročila na Dunaju voditeljem vseh parlamentarnih strank v obliki peticij želje in zahteve avstrijskih poštnih uradnikov. O teh upravičenih zahtevah smo nedavno obširnejše poročali. V prihodnji seji drž. zbora bodo peticije vlozene.

— **Za Italijane.** Tržaški namestnik princ Hohenzolne je na Dunaju posredoval za to, da se trg. višja šola v Trstu preuredi v pravno in trgovsko fakulteto.

— **Časnikarstvo.** „Družinski Prijatelj“ v Trstu se s prihodnjim letom poveča. Cena ostane neizpremenjena. — V Zagrebu začne z novim letom izhajati list za katoliško hrvaško ljudstvo „Istina“. Izhajal bo vsak teden in to v četrtak. Vanka številka bo prinesla dve do tri slike. Cena listu bo na leto tri krone. List bo urejeval g. g. Fran Suša, duhovnik Zagreb; Kukovičeva ulica, št. 12. Prva številka bo izšla pred Božičem. Priporočamo ta list vsem našim izobraževalnim društvom!

— **Klesarska stavka v Nabrežini.** Klesarski pomočniki zbrani na shodu dne 26. nov. so z ozirom, da nameravajo delodajalci delavnice za dlje časa zapreti, v svrhu uničenja soc.-dem. delavske organizacije, sklenili stopiti v stavko, da s tem preprečijo izvršitev že pripravljenega dela.

— **Knez Oton Windischgrätz** je zapustil vojaško službo ter se namerava preseliti iz Prage na Ogrsko, kjer se bo posvetil kmetijstvu. Kneginja je kupila posestvo v bližini Zsolne.

— **Nesreče.** Ponesrečila se je na Brezovici Uršula Pečovnik. Prijelo jo je na slamo-reznici za roko ter ji jo zmečkal. — Povodom pogreba kneza Windischgrätz se je ubil Ivan Vičič, sin znane postojanske redbine.

— **Iz Železnikov.** Profesor Grmek zahteva od c. kr. okrajnega glavarstva, da uvede preiskavo proti selškemu g. župniku, češ, da je rekel na shodu na Česnjic: „Sli bomo na libera/cu z vilami in nožmi!“ Sto preiskavo bomo vsi udeleženci shoda popolno zadovoljni, ker bodo vsi „preiskovalci“ dobili dolg nos! G. okrajni glavar bode pa spoznal vnovič, kako zanesljiv poročevalec je njegov prijatelj profesor Grmek, ki sasuži, da ga kaka „kelnarca“ poboža malo s cunjjo po čednostnem jeziku. Mi Železnikarji pa zahtevamo nujno še dve drugi preiskavi na naši pošti in pri naših orožnikih. C. kr. poštno ravnateljstvo in c. kr. orožniško vodstvo zagotovimo, da se bode to pe-

vito opralo v prihodnjem zasedanju dežel-
nega zbora, ako se nemudoma vse potrebno
ne ukrene. In sakskelelo bude »Narodovo«
kliko.

— **Nesreča.** Iz Nazarja v Savinski do-
lini: Velika nesreča se je prigodila dne
22. m. m. V gozdu posestnika Paragoznika
je več delavcev sekalo les za splav. Ko sta
dva podirala dreve in ga je vzelo čez seč, je
drevo merilo na delavca Franca Rozmana,
ki preplašeno zbeži. Pri tem pa pade na
obeljenem gladkem lesu s tako silo, da ne-
zavesten obleži. S pomočjo drugih tovarišev
se nekoliko oživi, kri se mu vlije skozi
usta in nos. Živel je le še eno uro.

— **Državna dela za male obrtnike.**
Trgovsko ministrstvo bo prihodnje leto dalo
za armado izdelati po malih obrtnikih
60.000 parov čevljev v vrednosti 705.000 K,
nadalje jermenarskih in sedlarskih del v
vrednosti 200.000 K.

— **Naglioma umrl** je v Trstu na-
mestniški tajnik dr. Maks Friderik vitez
Funk.

— **Iz Save so potegnili** pri Gameljnah
mrtvo moško truplo. Utopljenec je že bolj
star, ima rjavo brado in je slabo oblečen.

— **Sv. Križ pri Litiji.** Pri občinskih
volitvah dne 29. novembra 1904 so bili
soglasno v vseh treh razredih izvoljeni
kat. narodni možje. Nekdo bo še dolgo
žvižgal in pel s pesnikom: »Moj up je šel
po vodi...« Živeli zavedni volivci!

— **Dunajski Slovenci** bodo obhajali
jubilejno slavnost v čast Brezmadežni v
nedeljo dne 11. decembra t. l. popoldne ob
pol 3 v razširjeni in popolnoma prenovljeni
cerkvi sv. Antona v XV. okraju. Cerkev sv.
Antona je sedaj ena izmed najkrasnejših
na Dunaju! — Isti dan zvečer ob petih
priredi dunajskim Slovencem zanimiv Mi-
klavžev večer slov. kat. izobraž. društvo
»Straža«. Natančnejši spored priobčimo
prihodnji teden.

— **Pri ožji obč. volitvi v Gradcu**
za I. razred sta včeraj komaj prodrla kan-
didata nemškega volivnega odbora. Le-
karnar Pestl je dobil 535 glasov, lekarnar
Thurnwald 502 glasov. Kandidat krščanske
ljudske stranke, urednik Neunteufel,
je dobil 461 glasov, torej za 123 glasov
več, kakor pri prvotni volitvi. Kandidat
društva hišnih posestnikov g. Hansel je do-
bil 117 glasov.

— **Prešli** na sejmu 29. m. m. v No-
vem Mestu imeli so izvanredno nizko ceno,
dobil si jih po 60—70 vinarjev kilogram
na živo tehnično pravo lepe, mali sploh no-
bene cene niso imeli, par si jih dobil za
8 K. Trg je bil dobro obiskan.

— **Ponesrečen roparski napad.** Na
dež cesti v bližini Gorenje Krke, nedaleč
od kraja, kjer je bil l. 1900. umorjen kmet
Novljan, sta dva moža napadla me-
sarja Jožefa Javornika z Iga, ki se je
peljal na semenj v Žužemberk. En ropar je
Javornika že prijel za prsa. Javornik je po-
tegnil nož in udaril z njim roparja, ki je
skočil z voza. Javornik je udaril po konju
in srečno ušel. Kdo sta bila napadalca, Ja-
vornik ne ve, eden roparjev je pa gotovo
ranjen.

— **Iz Vremske doline.** Dandanes se
po javnih cestah ne le klanec odpravljajo,
ampak se zidajo tudi nove ceste v moder-
nem slogu. A mi, pozabljeni vremski člani,
nismo tako srečni, da bi se nam na seno-
žeško-vremski okrajni cesti, stikajoči se z
deželno cesto pri Britofu, nevarna klanca pri
Famelah in pri Gaberških stajah odpravila in
da bi se na Goriškem polju komaj dva me-
tra široka okrajna cesta razširila. Če se voz-
niki na tem kraju srečajo, morajo občestne
zidove na obojaki razkopati, da se drug
drugemu izognejo. Prosili smo že večkrat
za pomoč okrajno glavarstvo v Postojni, de-
želni odbor; tudi c. kr. orožniki so se radi
nevarnosti na teh klanecih in na tej cestni
ožini oglašili pri kompetentni oblasti, a za-
man, kompetentni cestni odbor se ne gane.
Mesto da bi na pravem kraju potrebno ukre-
nil, pa na cesti, ki veže senožeče z istrsko
cesto, takorekoč salo drgne po zidu. Ta ce-
sta je lepa, gladka, a vendar je dal nape-
ljati veliko nepotrebnega proda za nasipa-
nje nanjo. Nasproti je pa naš del okrajne
ceste od Gabrka do Famelj v slabem stanju.
Ta cestni odbor se hoče očitno prikupiti
senožetnim trgovcem, senožečkim pivarni in
tržaskim kolesarjem. Pomoč torej najprej
tam, kjer je res potrebna!

— **Vreme meseca decembra.** Po
Falbovem koledarju december ne bo mrzel
a deževen. Temperatura bo normalna, včas
sih gorko nad navado. Prvo tretjino meseca
bo deževje, a v drugi tretjini bo ponehalo
in v tretji bo zopet izdat eže. Snežilo bo za-
četkom in koncem meseca. Od 1. do 7. de-
cembra prerokuje Falb oblačno in deževno
vreme. Temperatura središkom mrzla, a po-
zneje gorkjša. 7. december je kritičen dan
druge vrste in bo snežilo. 8. do 12. decem-
bra bo nekaj dni mrzlih in lepih, a sledili
jim bodo gorki in oblačni 13. do 19. de-
cembra. Vreme ostane oblačno in gorko
22. do 25. decembra. Vreme ostane v teh
dneh mirno, gorko in oblačno. 22. dec. je

kritičen dan druge vrste. 26. do 31. decem-
bra gorko, oblačno in deževno začetkom,
pozneje od vzhoda mrz in sneg.

— **Iz novomeške okolice** se nam
poroča: V sobotni številki »Slov. Naroda«
se je znesel v obiki »Poslanega« ljubljanski
trgovec gospod Predovič nad novomeškim
župancem. Huduje se raditega, ker se je pri
začetnem letnem semnju prepričal gospod žu-
pan o resničnosti raznih pritožb glede javna
tehnične v Novem mestu. Gospod Predovič
sam priznava, da so tehtali prejšnji po eno
kilo manj, kakor preje; seveda je bilo pri
nekaterih več razlike, nego 1 kg., kar bi
bilo seveda v veliki množini trgovcu gotovo
v dobiček. Ako pokupi tisoč prašičev in pri
vsakemu dobi na ta način 1 kg., znaša to z
navadno ceno 80 h že 800 K, kar pa ni
milenkost. Vsakemu svoje po pravici! Tudi
kmet naj dobi za svoj trud, katerega ima
z izrejo prašičev, po poštenu tehtnici
pošteno plačilo. Gospod Sladovič, župan
novomeški, je svojo dolžnost storil, ker je
to storiti dolžan, saj je javna tehnična pod
njegovo kontrolo. Kolikor pa je nam znano,
je gospod Sladovič vseskozi poštenjak, ki
varuje svoje in tudi tuje interese. Zelimo,
da se v prihodnje več ne ponavljajo taki
slučaji, kakor je bil ta, slasti, ker se govo-
rica raznaša, da ni bil ta slušaj prvi. Upamo,
da bo zadovoljstvo za sedaj to, vse drugo
zamolčimo, četudi je, vsaj tako menimo,
znano županstvu nekaj tudi o drugem slu-
čaju, kjer je na enak način posredovalo v
korist prodajalec.

— **Posor pred budimpeštanskimi**
tvrdkami za razprodaje srečk na obroke!
Pred kratkim oživotvorjena »Ogrska
bančnina in menjalniška akcija«
»Karduzba« v Budimpešti (Ungarische
Bank- und Wechselstube-Aktiengesellschaft
in Budapest, VIII., Josefsring 16), katere vo-
ditelj je Arpad Balog, išče po inse-
ratih v avstrijskem časopisu na isti način
agente, kakor je to delala desedaj trdka
za razpečevanje srečk na obroke A. Balog
& Cie v Monakovem in v Budimpešti. Od-
kar je Balog oživotvoril omenjeno akcijsko
družbo, peča se z razpečevanjem srečk v
podobi posojil in vložkov (depotov), kar je
pa ravno tako nedopustno po avstrijskem
zakonu o prodaji srečk na obroke iz leta
1878., kot prodaj srečk na obroke od strani
vseh drugih prodajalcev v Monakovem in v
Budimpešti. Kdor se pusti zaupajoč zago-
tavljenjem takih trdkih, da so njihova raz-
pečevanja dovoljena, zavesti, da zanje agi-
tera, pride v nevarnost, da ga dohodarstvena
sodišča obsodijo v občutne denarne —
oziroma zaporne kazni. V več časopisih
bilo je čitati v septembru in oktobru l. l.
inserat, s katerim se iščejo agenti, ki hočejo
mesečno zaslužiti 200 K in več, v svrhu
razpečevanja neklih predmetov v veliki mno-
žini (»Massenartikel«). V to svrhu naj bi se
obrnili na Leona Essig na Dunaju. Ta
inserat je povzročila omenjena budim-
peštanska delna družba, s posredovanjem
pisarne za anonse Winter in Nagy v
Budimpešti; ta trdka je že prej posredo-
vala inserate o srečkah za trdke Maksi-
milijan Fischer & Cie v Monakovem in
Fischer & Riess v Budimpešti. Ker se je ta
pisarna morala bati, da spozna in takoj
prepovejo avstrijska finančna oblastva in-
serat pod imenom Winter & Nagy, obrnila
se je na njej znanega prodajalca igrač Essig
na Dunaju, da bi ta pod svojim imenom,
ki bi ne vzbudilo nikakega suma, pošiljal
došle mu ponudbe v Budimpešto. Proti
pisarni Winter & Nagy je torej treba biti
opreznim.

Po svetu.

— **Spoštovanje debelih.** Debelost je pri
raznih črnih plemenih v Afriki znamenje
oblasti pri poglavarjih in njihovih rodbinah
ter se s tem odlikujejo od navadnega ljud-
stva. Isti običaj velja v Polineziji in sosednjih
otokih. V Indiji je debelost neobhodno po-
trebna vsaki ženski, ki hoče veljati za lepo.
V južni Afriki si domačini sploh izbirajo za
poglavarja najdebelejšega med seboj; pose-
bno slaven postane, ako je debelejši kot je
vhod v navadne koše domačinov.

— **Ziva sežgana.** V Aradu na južnem
Ogrskem se je dogodil sledeči grozni slu-
čaj: Neka trdka je odpelala v šumo 10
delavcev, da žgo oglje za tovarno. Dva iz
med njih sta bila odločena, da čujeta po
noči pri ogljenici. Ker sta pa zaspala, se je
ogljenica vnela. Drugi delavci, ki so odgo-
vorni, da se ne zgodi kaka škoda, so bili
tako razsrjeni nad svoja tovariša, da so ju
vrgli v ogenj, kjer sta zgorela. Storišee so
zapili.

— **Najhitrejši živali.** Neki angleški zo-
olog je prišel pri preiskavanju, katere živali
so najhitrejšie, do sledečega zaključka: Ako
bi prišli teči za stavo vsi štirinožci na
zemlji, bi dosegel krt prvo darilo; on nam-
reč preteče v eni minuti, ako treba, 1250
metrov. Slede mu konj, ki prehití v minuti
1160 m., žirava z 900 m., tiger z 860 m.,
srna s 850 m., volk s 580 m. in zajec s
400 m. Med ptiči leti najhitrejšie divji go-
lob z 1200 m. v minuti, potem albatros.
Med ptiči leti najhitrejšie divji golob z 1200

m. v minuti, potem albatros. Med ribami
najhitrejšie je delia z 31 km. (17 morskih
milij) v eni uri. Siede mu losos s 13 in
slanik z 12 morskimi miljami.

— **»Asino« obsojen.** V Rimu izhaja proti-
katoliški list »Asino«. Svojemu oslovskemu
imeni dela vso čast. Zastopa republikansko
in socialistično načela. Zastiti se laže o cer-
kvi, papežu in duhovščini tako, kakor da bi
hodil v šolo pri uredništvu »Slov. Naroda«.
Dva kapucina sta pa tožila zaradi razžalje-
nja časti odgovornega urednika in pa pisa-
telja nekega članka, v katerem sta bila jako
razžaljena. Sodišče je prisodilo pisatelju šest
mesečni zapor in 1083 frankov, odgovor-
nemu uredniku pa 15 mesečni zapor in 1300
frankov denarne kazni.

— **Papeževa šala.** V Rimu je sedaj
mnogo škofov in prelato, med njimi tudi
škof Schneider iz Paderborna na Nemškem.
Tega je papež nagovoril: »Brat! Začuden
praša škof papeža: »Kako to, sv. Oče?« —
»Saj se oba jednako imenujeva. Jaz sem tudi
krojač.« Sarto pomeni namreč po naše
krojač, kakor tudi nemška beseda Schneider.

— **Pes in dinamična patrona.** V ne-
kem kraju na Češkem se je hotel neke
čuden način iznebiti svojega psa. Privezal
ga je k drevesu, na njegovi hrbit pritrtil
dinamično patrono z vrvico, ki jo je vžgal
ter nato hitrih korakov odšel. Pes je slutil
pretečo nevarnost, se je odrgal ter stekel
za svojim gospodarjem. Ta se je silno pre-
strašil; kajti eksplozija bi se lahko izvršila
vsak hip. Spusti se v beg, a pes za njim.
Ko prisopiha do nekega ribnika, se vrže v
vodo, ravno tako pes. Ko sta na drugem
bregu prišla na suho, sta bila mokra oba;
mokra pa tudi patrona, da ni mogla več
eksplozirati. Seveda je potem gospodar svo-
jemu psu pustil življenje.

— **Proračun za vojno brodogojstvo ve-**
lesil. Francozki list »Chambers Journal« je
prinesel v svoji številki za november zani-
mivih podatkov o izdatkih, ki so jih izdale
velikele za svoja brodogoja. Anglija, Francija,
Rusija, Nemčija, Italija, Avstro-Ogrska in
Ameriške zvezne države so potrošile skupno
29 milijonov funtov šterlingov (= 696 mi-
lijonov kron) več, oziroma so pomnožile
svoj proračun za vojno mornarico za 464
odstotkov. Popolni proračun teh držav za
l. to je zahteval za leto 1903.—04. dvain-
desetdeset milijonov in sicer je potrošila
Anglija 34.757.000, Francija 12.538.000
Rusija 12.349.000, Nemčija 10.252.000, Ita-
lija 4.710.000 Avstro-Ogrska 2.030.000,
Zvezne države 16.200.000 funtov šterlingov.

— **Živali, ki nikdar ne spavajo.**
Neke vrste ribe in žuželke ne spijo nikdar
v življenju. Med ribami, ki imajo to poseb-
nost, je najbolj znan losos toda nahajajo
se tudi druge ribe, ki spijo na mesec le
nekoliko trenutkov. Neke muhe in kače tudi
nikdar ne spijo.

— **Kitajski koledar.** Kitajsko prebiva-
stvo je zelo vznemirjeno, ker so državni astro-
logi v Pekinu v koledar za l. 1905 uvrstili
osmi mesec dvakrat, ker je leto prestopno.
Vsled tega bo imelo prihodnje leto na Kitaj-
skem 13 mesecev. V tem vidi kitajsko pre-
bivalstvo znamenje za velike nesreče in uime,
ker je tudi zadnja velika povodenj na Kitaj-
skem bila v prestopnem letu. Ljudski pro-
roki na Kitajskem pravijo, da prihodnje leto
izbruhne velika vojna.

— **200 ljudem rešili življenje** so le-
ti s pomočjo švicarski Benardini.

— **Soprog lekarnarjeva morilka.**
Hartford City, Ind., — Amerika poroča:
Senzacionalna obravnava proti soprogi
uglednega lekarnarja Straussa, radi umora
svoje posinovitke, se je včeraj zaključila
skrajno dramatično. Otoženka se ni zamo-
gla več zdržati in tako je priznala, da je
umorila svojo posinovitko, 18letno Chry-
stae Krausovo s tem, da jo je zastripila s
strijninom. Sodišče jo je obsodilo v do-
smrtno ječo. Ko so jo odvedli v sod. dvo-
ranc, vročila je sodniku spisano priznanje
svoje krivde. Tudi je izjavila, da je bila pri
popolni pameti, ko je to storila. Na posi-
novitko je bila jezna, ker je proti njej
volji ljubila nekega mladeniča, kateri madehi
ni ugajal. Ko je deklica umrla, je Strauss
sova trdila, da se je sama zastripila. V pre-
iskovalnem saporu je pričela premišljevat
o zločinu in očitanje vesti je končno mo-
rilko prisililo, da je priznala svojo krivdo.
Morilka je hči uglednega zdravnika. Med
tem, ko je bila v preiskovalnem saporu, se
je izkušala dvakrat usmrtiti.

— **Veliki knez Ciril** V Italiji biva se-
daj ruski knez Ciril, ki je bil, kakor znano,
na oklopni »Petropavlovsk«, a se sedaj
zdravi v Italiji, kjer je tako sprejet, kakor
znajo samo Italijani. Dne 20 t. m. ob sedmi
uri zvečer med postajama Arezzo in Chiusi
priletel je ob okno železniškega voza in ga
razbil debel kamen. V vozu je bil veliki
knez Ciril.

— **Truplo v kovčegu.** Na skladišče pa-
robrodne družbe »Kavkaz i Merkur« v Baku
je prišel pred kratkim elegantno opravljen
mož, ki je oddal oskrbništvu za bago kovčeg
v varstvo. Nekaj dni pozneje se je začel ši-
riti od kovčega neprijeten duh in pri špranjal-
ju se prikazala kri. Kovčeg so odprli v pri-

sočnosti policije. V njem so našli razkosano
truplo mlade ženske, ki je imela na sebi le
še nekaj koscev spodnje obleke. Okoli vratu
je imela vrvico, usta so bila zamašena z
žepno ruto. Neznanec je oddal tudi na kolo-
dvoru en kovčeg. Tudi tega so odprli in
našli v njem žensko perilo, sliki mlade dvo-
jice, pisma itd. Ti predmeti bodo olajšali po-
liciji iskanje zločinca.

Ljubljanske novice.

— **Krščanska ženska zveza** je priredila vče-
raj ob pol 3. zopet predavanje. To
pot je predavala gđd. Cilka Krek »o
kreposti ženskev«. K predavanju je došlo lepo
št. vilo dam. Koncem govora je v navduše-
valnih besedah pozivala članice, naj delujejo
za prosep zveze in raj prihajajo v obilnem
številu k duševnim predavanjem. Gđd. go-
vornica je šela koncem govora obilo po-
hvale. — Prihodnje predavanje bo v petek,
16. t. m.

— **Miklavžev večer** priredi »K. r. š. d. ž. n. s. k. a. z. v. e. z. a.« v ponedeljek, 5. decembra
ob 7. uri zvečer v zgornjih prostorih »Sta-
rega strelšča«. Spored: Igranje na glasovir,
petje, kratak nagovor, nastop Miklavža s
spremljavo in obdarjevanje otrok. Vstop-
nina za odrasle 40 v.; otroci prosti. K naj-
obilnejši udeležbi vabi odbor. Opomba: Da-
rila, namenjena otrokom ali odraslim, naj se
pošiljajo na »Strelšče« v ponedeljek cel dan.
Na zavitke naj se zapišejo natančno imena
tistih, ki bodo obdarovani. Na »Strelšču«
bodo na razpolago jedila, pecivo in pijača.

— **Javno predavanje** Prihodnji torek točno
ob pol 8. uri zvečer priredi »Slovenska
krščansko-socialna zveza« v dru-
štvenih prostorih, Selenburgove ulice št. 6,
II. nadstropje, javno predavanje. Pre-
davač g. dr. Jerše. K obilni udeležbi vabi
odbor.

— **Razžaljeni kavalir.** G. Rebek ml. je ču-
til potrebo tožiti mater one deklice, katero
je vinjeno peljal na svoj dom, češ, da je
mami na stanovanju g. Gottharta očitala, da
je deklico posilil. Danes se je pri okrajnem
sodišču vršila obravnava, ki je pa takoj po-
kazala, da je mati vršila le svojo dolžnost
in najsvetejšo pravico, če je šla vprašat,
kaj se je z njeno hčerko zgodilo. Izrazila
pa, kakor se je danes pokazalo pred so-
diščem, svoje slutnje izrecno ni, ampak
le povedala položaj deklice, izjavo babice,
g. Gottharta se je pa celo zahvalila, da je
deklico spremlj domov, ker »kaj bi se z
deklico sicer še zgodilo do jutraj!« Pove-
dala je tudi, da je deklica bila tako vinjena,
da ne vé, kaj se je z njo godilo, ter prista-
vila, da Rebeku tega šenkala ne bo. Res
daleč bi prišli, če bi matere ne smele po-
izvedovati o tem, kaj se z njihovimi hče-
rami godi, posebno če babica tako obte-
žalno izjavlja in če je deklica bila otečena!
Čudno se nam zdi, da se g. Rebek čudi,
če ogorčena mati pravi, da takih »špasov«
g. Rebeku »šenkala ne bo«. Po Ljubljani je
splošna sodba, da je g. Rebek jako neumestno
storil, da je vložil to tožbo, ker sedaj ve
javnost, kdo je tisti kavalir, ki je opijaneno
deklico spremljal na — svoj dom. Priča
soproga g. Gotthardova je povedala o ma-
terjnih vprašanjih, kakor sgoraj povedano,
dejala je poleg tega še, da je njen mož šel
mimo sove gospoda Rebka. Ko je čul vpitje,
je stopil v sobo in videl, da je postalo de-
klici slabo. Priča g. Luckmannova je
dejala, da je imela včas, kakor bi hotela
mami dotične gospodične očitati Rebku, da
je deklo pokvaril. Zagovornik matere,
gospod dr. Benkovič, je predlagal, naj
se zasliši babico, dr. Ilnerja in nekaj
diklic, ki bodo pričale, da je bilo deklo
opito. Obravnava se je preložila,
ker je šele včeraj prišla toza-
devna ovadba magistratova na
državno pravdnishstvo. Značilno je, da
»Narod« »Slovenca« napada, namestu da bi
se tudi on postavil na stališče, ki je edino
vredno poštenega lista.

— **Na smrt obsojen.** Ze včeraj smo poro-
čali o obravnavi proti 21 let staremu postop-
paču Antonu Kolencu, ki je na
savskem polju izvršil na Mariji Ular posil-
stvo in katero je pozneje umoril. O obrav-
navi se nam še poroča: Zatoženec se je
zelo z medeno zagovarjal, v bistvu pa
je priznal posilstvo, umor in goljufijo. Izgo-
varjal se je, da ga je ona speljala in da jo
je radi tega davil, ker ga je pozneje pra-
škala po rokah in zmerjala. Vse priče so
izjavljale, da je bolj hudoben, kakor pa ne-
umen človek. Zupanetva so izjavila, da ni
epileptičen. Dr. Blawais je izjavil, da je ob-
toženec duševno manj vreden, vendar pa se
je zavedal svojega dejanja. Zastopnik drž.
pravnishva g. pl. Luschana se je po-
suebno oziral na izjave priča in županetev.
Tudi je g. pl. Luschana dejal, da je Kolenc
gotovo pri pravi pamti ter to izjavil iz tega,
ker je obtoženec vedno slisal to, kar je blo
zanj ugodno, kar pa zanj ni bilo ugodno
pa ni hotel slisati. — Zagovornik gospod
dr. Ravnikar ga je zagovarjal s tem,
da je obtoženec bebec, da so ga tudi po
vaseh imeli za bebca, kajti taka dejanja, ka-
tera je obtoženec počenjal ne more počenjati

noben le količkaj normalen človek. Da je obtoženec bebec je dokaz tudi to, ker se zatočenec ves čas obravnava ni briga niti za vprašanja g. predsednika, niti za tek obravnave, niti za razprave zagovornikov. Zagovornik je dokazoval, da za tega bebca ni smrtna kazen, ampak da spada le v kak zavod, katerih pri nas še nimamo.

Porotniki se potrdili vsa glavna vprašanja, tudi vprašanje, če je obtoženec umoril Marijo Ulčarjevo z namenom. Sodišče je obsodilo Antona Kolenca na smrt na vešala. Ko je predsednik naznanil to obtoženco, katerega sta ves čas stražila dva stražnika, je stal popolnoma apatičen in se niti zganil ni. Sodni dvor je gledal obtoženca, obtoženec pa sodnike, kakor bi se nič ne zgodilo, in da se ne zaveda, kako ostro obsodbo so izrekli nad njim gg. porotniki. Predsednik sod. dvora Kavčič obtožencu: „Ali slišiš?“ Obtoženec se ne zgane. Predsednik glasneje: „Ali si razumel?“ Obtoženec dvigne roko proti ušesom in odikmava. Stražnika ga potisnita bližje predsednika. Predsednik se glasneje: „Se nisi dobro razumel? Obej sili te bodo, če ne boš pomiloščen!“ Obtoženec: „— Dobro!“ Predsednik: Ali se boš pobiljšal?“ Obtoženec: „Ja pobiljšal!“ Predsednik Kavčič: „Ali kaj prosiš!“ — Obtoženec dvigne roki, za trenotek se vidi, da se zaveda, kaj se je zgodilo z njim in vzdihne: „Presim“, potem pa postane zopet popolnoma apatičen. Predsednik: „Naj se zapiše, da prosi cesarjeve milosti.“ Predsednik: „Sedaj pa se pobiljšaj, pridno se vedi notri, pa delaj. Sedaj pojdi!“ Obtoženec se obrne s stražnikoma in ko štoklja iz dverane, ponavlja: „Bom!“

Tečaj za obrtno in združno knjigovodstvo se je pričel včeraj v Rokodelskem domu pod vodstvom ravnatelja Iv. Rožmana. Priglasilo se je 35 udeležnikov. Tečaj bo vsak torek in petek ob 8. uri. Novi udeležniki se še sprejemajo.

Tatica pobegnila. Marija Tavželj znana vlačuga se je priklatlila v Poljšakovo gostilno, ondi natakariči ukradla več obleke in pobegnila.

Koncert „Glasbene Matice“. (Nastop violinista g. Frana Ondrička.) Opozorjamo na današnji koncert violinista g. Frana Ondrička. „Times“ pišejo: „Ondriček je genijalen umetnik“. Dobili smo razne odlomke iz kritik najznamenitejših listov ki kažejo, kako cenijo drugod velikega Ondrička. — Vstopnice so po 4, 3 in 2 kroni, stojišča po 1 K 20 h, za dijakke po 40 h. Začetek je točno ob pol osmih zvečer.

Koncert društvene godbe vrši se danes zvečer v „Narodni kavarni“. — Jutri v nedeljo priredi društvena godba v prostorih g. Remica (pri „Novem svetu“) društven koncert z a č l a n e. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

Napad v cerkvi. V mostovžu frančiškanske cerkve je včeraj neki velik moški skočil k mali ženi, ki je v Ljubljani znana po velikih črnih očalih ter jo pričel preiskavati, hoteč pri njej dobiti denarja. Ženica mu je dejala: »Le išči, v žepu imam samo eno žemljo«. Ker napadalec žemlje ni maral, jo je odkuril. Mogoče bo drugod poizkušal svojo srečo.

Slovensko gledališče. Jutri ob 3. uri popoldne krasna »enzonatelna igra „V znanju in križi“. Ura te predstave je pri merna posebno za občinstvo iz okolice. — Zvečer »Dvak prosjake«.

Musica sacra V nedeljo, 4. decembra, v stolni cerkvi velika maša brez orgel ob 10 uri: Koralna maša in dominica Adventus; graduale »Ex Sona« zložil Anton Foerster. ofertorium »Deus tu convertens« zložil dr. Fr. Wt; po povzdigovanji »Bone Jesus« zložil E. Frey.

Kaj se godi na Balkanu.

Turčija se dogovarja z zastopniki Krušpove tovarne o nabavi 100 brzostrelnih topov najnovejše vrste, pušk, streliva in o pomnožitvi turškega brodograja. Turčija se oborožuje, ker sta nabavili tudi Srbija in Bolgarija novega orožja in ker je Srbija v tajni seji sobranja dobila 42 mil. frankov za oboroženje bolgarske armade. Od tega kredita Bolgarska porabi 25 milijonov za nove brzostrelne topove.

Strokovnjaška sodba o napadih na Port Artur.

„Armee Zeitung“ piše: V mesecu novembru so Japonci posebno silovito napadli forta Eriuan in Sunsušan. K maj mu je bila dana možnost za nov napad, če ga je nestrpni poveljnik oblegovalne armade prišel. Dne 17. nov. je poizkušal z naskokom vzeti utrdbe. 21. nov. je naskok ponovil, a obakrat brez uspeha. Dne 25. t. mes. je pa vendar prišel tako daleč, da je lahko naznanil v Tokiu, da se zopetni naskok skoraj nemore več ponesrečiti. Odtod je dobil povelje, naj prične splošni napad. Dne 26. nov. popoldne se je naskok pričel, boj je bil kravav, a Japonci niso dosegli uspehov. Tudi

naskok, ki so ga napravili 27. nov., se je ponesrečil. — Sino na sebi to ni šudno. V tem stadiju napada se boj za trdnjave ni zlo sprejemil. Pri bližnji napadalec se morajo izboja izločiti topovi, ki daleč neso. Pri tem je edino odločilno, ako ima brambovec še dovolj poguma. Obležna artiljerija med tem časom zadržuje le trdnjavo topništvo, da nemore poseči v boj. Pri tem pa jako dobro služijo napadalcu zrakoplovi. Poškodbe v Port Arturu in v Juki so — to moramo prisnati — presejane. Dne 20 in 22. nov. je divija v trdnjavi hude ogenj, ki je uničil mnogo zaloz premoga. Toda šele 30. novembra ob 8. uri zvečer se je posrečilo Nogiju dobiti ključ, ki mu bo služil, da bo mogel prijeti splošni napad. Ta ključ je namreč „grič 203 m.“ Tu je bil Steselj najbrže prevarjen. Japonci so namreč v istem času napadali vzhodno in zahodno fronto, tako, da Rusi niso vedeli, kje se bo izvršil glavni napad. Tako se je moglo zgoditi, da se je nenaden napad na ta grič mogel posrečiti.

Ta točka je v celi trdnjavi najbolj važna za obleganje. S tem je oslabiljena zahodna ter sosedna severna fronta. Obenem pa je ta točka odločilna pri naskoku na ploščnati grič (Nemci ga imenujejo „Tafelberg“), ki je ključ do trdnjave. Z osvojitvijo „203 m. griča“ je padla najvažnejša točka ob pasu utrdb. Mesto in luka sta odprta Japoncem. Drago so kupili Japonci to točko, a izplača se jim. Obleganje je sedaj stopilo za precejšen korak naprej. Razdalja med tem gričem in ploščnatim gričem znaša 4 km. T rej bodo Japonci lahko z uspehom obstreljavali to točko ter uničili moč endotnega topništva. Ako se pa zgodi enkrat to, potem je pa že precej upanja, da se naskok na ploščnati grič posreči. To zavetje pa odločuje nad usodo Port Arturja. Odtod se da dobro obstreljavati Zlata gora, Smajeva gora, Tigrov rep. Ostane pa še Ljaotesan, kateremu Japonci tudi potem še ne bodo mogli do živga. Sicer bo pa preteklo še precej časa, predno bodo Japonci imeli le eno izmed omenjenih utrdb.

Kazne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Velikanski snežni viharji so na Spanskem. Od vseh strani prihajajo poročila v velikih nesrečah. 20.000 oseb je brez kruha. — Oproščen morilec. Praški porotniki so oprostil trgovca s sadjem Jožefa Doleša, ki je umoril svojo 18 letno ženo, ker je imela za njegovim hrbtno grešno razmerje z drugim. — Veliki viharji so bili v Levanti. Raz „Lloydovega“ parnika „Stiria“ so valovi pometali v morje 300 ovac. V zalivu Messina v Mali Aziji je vihar vrgel ob skale 36 ladij. — Svetovno razstavo v St. Louisu so l. t. m. zatvorili. — 100 let, odkar je bil Napoleon I. kronan, je preteklo včeraj.

Društva.

(Društvo »Zvezda« na Dunaju) priredi v nedeljo, 4. decembra, t. l. zabavni večer v dvorani „Zum Senator“, I. Reichratsstrasse 19. Začetek ob sedmih zvečer. Spored zabavi je zelo raznovrsten. Pevske točke iz vaja društveni pevski zbor pod vodstvom g. Vinko Krušiča: Olga komtesa Reta, gošpica Milka Luzarjeva pojeta več pesmi; na sporedu je tudi šaljiva pošta. Prijatelji društva dobro došli!

(Tretji redni občni zbor „Vesne“) se vrši dne 3. decembra v Richterjevi restavraciji, VII., Rennweggasse 1. Pričetek ob 1/8. uri zvečer. — Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. „Pesmi glasbe, vpadabljajoče umetnosti in znanosti“. Predava tov. F. Grošelj. 4. Službinski.

Cerkveni letopis.

Kardinal Rampolla

Živi, kar ni več državni tajnik, sam zase. Popolnoma se je posvetil znanosti. Spisal je knjigo o sv. Melaniju, katero je natisnila vatikanska tiskarna. Živi jako skromno. Rabi le sprejemno sobo in spalnico, v kateri tudi dela. Prejšnje čase se je peljal vsak dan na izprehod. Sedaj je opustil tudi to in se le vasko soboto pelje v samostan na Celjski gori k izpovedi.

Telefonska in brzoljavna poročila.

Praga, 3. decembra. „Politik“ javlja, da bo pričela priobčevati pisemsko zapuščino grofa Taaffeja, in sicer najprej ono od l. 1867. do l. 1871.

Praga, 3. decembra. Povodno otvoritve čitalnične in govorniške dvorane nemških buršev je tu došlo do cestnih demonstracij. Nemški burši so dobili pomoč iz „Reicha“. Češki dijaki so nemškim dijakom žvižgali ter zapeli „Kje dom je moj“. Raz

poslopje je vihrala frankfurtarska zastava. Ker je množica pred poslopjem vedno bolj naraščala, je predsedstvo posredovanjem policije to zastavo odstranilo. Nato je bilo demonstracije konec.

Dunaj, 3. decembra. Vladni listi s za dovoljstvom sabelezujejo odgovor italijanskega ministrskega predsednika Tittonija na interpelacijo poslanca Barzilaja. Minister je povdarjal, da je bilo stališče avstrijske vlade korektno ter da se mu ne zdi umestno umešavanje v notranje zadeve druge države. O dogodkih v Inomostu se je lojalno in prijateljski razgovoril z avstrijskim ministrom.

Dunaj, 3. dec. Čehi zahtevajo zagotovila, da bo vlada drugo deško vseučilišče ustanovila v Brnu ali pa v Olomucu. Nemci se upirajo.

Budimpešta, 3. dec. Znani prijatelj športa Jurij Klein se je ustrelil radi nesrečne ljubevni.

Zagreb, 3. dec. Saborska večina ni verificala Sašeljeve izvolitve.

Peterburg, 3. dec. Z letom 1905. bo vlada preuredila zemstva. Razna mesta čestitajo ministru notranjih zadev, „ker domovina je že davno hrepnela po svedobi“. Nekateri okraji predlagajo naj se tudi ženskam dá volivna pravica v zemstvu in da bodi notranja uprava zemstev popolnoma neodvisna. Vlada naj posreduje še-le, če bi se kršila postava.

London, 3. dec. Poveljnik baltiskega brodograja je plačal za plovno dovoljenje brodograja skozi sueški prekop 14.700 funtov šterlingov.

London, 3. dec. O nadaljnjih bojih pri griču št. 203 ni nobenih poročil. Tu so mnenja, da Rusi od srede dalje delajo obupne poizkuse spraviti Japonce iz te pozicije.

Peterburg, 3. decembra. Ruski brzojavni urad poroča iz Mukdena: Rusko konjenišvo neprestano zasleduje Japonce, ki so se že umaknili iz svojih prelazov. General Rennenkampf je mogel degtati, da je japonska operacijska črta zelo dolga, a da japonske rezerve niso posebno velike.

Peterburg, 3. decembra. Iz Mukdena poročajo: Temperatura je padla na 23 stop. pod ničlo. Manjka drv za kurivo; to bi utegnilo napotiti Kuropatkina, da zopet zavzame jantajske rudnike.

Sangaj, 3. dec. Tu so mnenja, da bodo ruski častniki in moštvo ruskega rušilca torpedovk, ki je nedavno pribežal sem, od tu pobegnili ter se pridružili baltiskemu brodograju.

Perin, 3. dec. Včeraj ob 3. uri popoldne pojavilo se je rusko brodograja na severu.

Ustavilo se je sa dve uri ob afriški obali pri Perinu, a potem ni nadaljevalo svoje poti proti Džibuti, kakor se je pričakovalo, ampak proti Adnu.

Berolin, 3. dec. „Post“ poroča: Vest, da ruski agenti v Londonu in drugih angleških lukah kupujejo parnike, ki bi bili sposobni za bojne ladje, je skoro gotovo resnična. V angleških parobrodskih krogih je zelo živahno razmotrivanje. Dokazano je, da je iz New-Yorka res došlo vprašanje po parnikih, ki bi imeli 10.000 ton.

Darovi.

Za družbo sv. Cirila in Metod: Vesela družba rokodelskih pomočnikov v Dunajski gostilni ob Savi K 661; Vesela družba iz Idrije 4 K z geslom: »Vadljave s kocko v družbi deasar smo ta nabrali Ciril Metod; družbi potem ga darovali, žele, da ponemalo v obito bi imela. Ker s tem, če tudi male doneske bi prejela.“; Družbeniki sv. Mohorja v Zalcu so darovali za družbo sv. Cirila in Metoda 25 kron; na »Martinovem večeru“ v gostilni Hausenbiöbler zbrani žele, da pa 21 K; Močan na Bob Bili 24 K.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,9 mm

Čas opazovanja	Temperatura zraka v soncu	Temperatura zraka v senci	Veterevi	Nebo	Padavine
9. zveč.	738,4	-0,5	brezvetr.	obl.	
7. jut.	736,5	-0,1	sl. jzah.		0,0
2. popol.	735,3	1,9			
Srednja včerajšnja temperatura -1,5° norm 0,2°					

„Katoliška bukvarna“ v Ljubljani

priporoča:

Življenje Jezusa Kristusa

francoski spisal O. Didon, poslovenil P. Bohinjec, izdal dr. Anton Jeglič, knez in škof ljubljanski.

Prvi zvezek, stran 1 do 372, broš. 1 K 50 h elegant. v platno vezan 2 » 50 »

Drugi zvezek, stran 373 do 820, broš. 1 » 50 » elegant. v platno vezan 2 » 50 »

Tretji zvezek: stran 821 do 1049, broš. 1 » 20 » elegant. v platno vezan 2 » 20 »

To krasno knjigo priporočamo zlasti bolj omikanim Slovincem.

Ciril-Methodove biškote

zahtevajte slovenski rodoljubl v vsaki prodajalni in pekarni. Ti piškoti so najboljši.

Narodila sprejema družbin založnik S. H. Škerl, Sv. Ivan pri Trstu.

„Katol. Bukvarna“ v Ljubljani

priporoča sledeča znamenitejša dela slovenskega slovstva:

1. Cramer: „Apostolski dušni pastir“, ali dušni pastir, kakšen naj bo in kako naj deluje. Po naročilu in na stroške premil. in presvetl. gospoda Antona Bonaventure, kneza in škofa ljubljanskega izdal dr. Fr. Lampe. K 1-20, pol platno K 1-90.
2. Didon-Bohinjec: „Jezus Kristus“. Izdal dr. Anton Jeglič, knez in škof ljubljanski. Trije zvezki K 4-20, v platno vezani K 7-20.
3. Flis: „Stabinski slogi“, zlasti krščanski, njih razvoj in kratka zgodovina z dodatkom o zidani in popravljani cerkva. V tekstu 145 slik in 40 tabel s 305 slikami. K 13-.
4. Kos: „Gradivo za zgodovino Slovencev“ v srednjem veku. Prva knjiga (l. 501—800) K 8-.
5. Kosec: „Katoliško zakonsko pravo“ z ozirom na državne avstrijske pravice. K 2-., v pol platno K 3-20.
6. Lasér-Marešič: „Lurški čudeži“. Nadaljevanje in drugi zvezek bukev imenovanih „Lurška Mati božja“. V pol platno K 2-.
7. Poč: „Duhovski poslovnik“. Drugi, popravljeni natis. K 4-., vezano K 5-20.
8. „Sveto pismo“ stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega, od apostolskega sedeža potrjenega sv. pisma, ki ga je iz Vulgate ponemčil in razložil dr. I. F. Allio, šest debelih vezanih zvezkov K 20-.
9. Veternik: „Razlaga velikega katekizma“ ali krščanskega nauka. Štirje vezani zvezki K 12-20.
10. Wolf-Pleteršnik: „Slovensko-nemški slovar“. Dva vezana zvezka K 29-.

Ljudska pesmarica

za nabožno eno- in dvoglasno
petje v cerkvi, šoli in doma

je ravno izšla in obsega na 200
stranah do 80 najbolj priljubljenih
pesmi, kratke mašne molitve in trojne
litanijske.

Cena:

mehko vezana 60 vin., lično v platno
z rdečo obrezo 1 K, šagrin-platno z
zlatno obrezo 1 K 40 vin. — Po pošti
10 vin. več.

Naroča se v prodajalni Katoliškega
tiskovnega društva v LJUBLJANI.

„Ljudska pesmarica“ naj bi našla pot
v vsako krepkosto družbo, v vsako
družino!

Veliko zalogo absolutno zajamčenega pristnega vina

priporočano opetovano od knezoškof.
ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg.
župnikom za mašna vina, ima

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Izborna kvaliteta; belo po 40, 45
in 50 kron, rdeče po 30 do 40 kron,
postavljeno v Postojno ali Ajdovščino.
Izpod 56 litrov se ne oddaja; na de-
belo po dogovoru ceneje. Prevara iz-
ključena, ker je klet pod nadzorstvom
dekana vipavskega. 1731 7

V zalogi je tudi **tropinsko
žganje**. Zadruga pri večjih naročilih
izjemne cene,

Za obilne naročbe se priporoča:

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Že skozi 19 let

boleham na želodcu. Po
poskusnjah z različnimi
zdravili sem začel leta
1896. rabiti Vašo

tinkture za želodec,

ki mi je vedno prav
dobro služila kot učin-
kujoče zdravilo, pa ne
le meni, ampak tudi
raznim boleham osebam, katerim sem jo po-
daruil. Zato jo najtopleje priporočam vsakomur,
ki trpi na želodčni bolezni. 790 50-30

Friderik Repolusk,

župnik v St. Vidu nad Valdekem, p. Misling,
16. dec. 1903.

Resnici čast!

Vaše „Železnato vino“ se mi je pri
mnogeti, večletni uporabi v svoji družini,
kakor pri drugih obično izborni obneslo. Prav
posebno je bil njega učinek očividni pri slabo-
krvnih, pri osebah oslabiljenih prebavi in ne-
rednem krvotoku ter podobnih defektih. Zato
morem Vaše res izborno železnato vino iz
lastne večletne izkušnje v enakih in podobnih
slučajih vsakemu kar najtopleje priporočati!

Anton Žnidaršič,

župnik pri Sveti cerkvi, p. St. Jerni, Dolensko
1. marca 1904.

Naročila vsprejema proti ovrzljivi in točno izvrnje
odlikovani lekarnar G. PICCOLI, Ljubljana
lekarna „Pri angelu“, Dunajska cesta, dvorni
založnik Njilove Svetosti papeža.

Žganje

zajamčeno pristno
destilirano iz lastnega
pridelka, se dobiva pri
lastniku

Anton Ferlan di Giorgio

Rovinj, Istria.

1867 12-8

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo

Kneippovo sladno kavo

kot primes vsak-
danji kaval pijači.

Ceno stanovanje

z 1 sobo, kuhinjo in dryarnico odda se za
1. februar na Tržaški cesti št. 47, blizu
tobačne tovarne. 2005 3-1

ki se po izreku medicinskih avtoritet s posebnim
vsehom rabi pri boleznih:

motenem prebavljenju,

želodčnem kataru, slabem želodcu, pomanjkanju slast
do jedi, zgagi itd., ter

katarih v sapilih,

zaslizenju, kašlju in hripavosti. (III.) 38 15

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
telez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
pecerijah prodajalnicah in trgovinah z jestvinami iz
nem.
Zaloga pri Mihael Kastnerju in Peter Lasnik-u v
Ljubljani.

Pristni, na deželnem kemičnem preizkuše-
vališču za živila v Ljubljani preizkušeni

domači brinjevec

Ilter 2 kroni — razpošilja v vsaki mno-
žini Ivan Mall v Škofjiloki. 2001 10-2

Velika božična prilichna prodaja

traja od ponedeljka 5. dec. do 24. dec. 1904.

40% popusta vsakomur.

Obleke za dečke, zimske in sportne suknje, kožu-
hovina za v mestu in na potovanju, jopice za dame,
paletoti, ovratniki, koljerji iz kožuhovine in mufl
se oddajajo za vsako ceno najcenejše v

Angleškem skladišču oblek

Ljubljana, Mestni trg 5.

Velespoštovanjem

Oroslav Bernatović.

Dobro ohranjen

plinov motor

s 3 konjskimi silami, se proda pod ugodnimi pogoji.

Več pove upravništvo „Slovenca“.

2015 1

Vse sega po mojih lepih desinih iz svilnatega blaga in žametov za bluže

Ernest Sark 1961 3

na oglu Židovskih ulic in Dvorskega trga

Jako ugodna prilika!

Popolna razprodaja

ur, zlatnine in srebrnine

pod tovarniško ceno

iz konkurzne mase

2018 2-1

tvrdke DROFENIK Stari trg

bode vsaki dan od pol 9 do 12 ure dopoldan, začnši v ponedeljek
5. decembra.

Primerna božična in novoletna darila.

Primerno božično darilo:
Bled in Belopeško jezero.

Velikost triharvastih slik na kartonu je
67x51 cm, cena slik samih po K 6.—, v jelšovem
okvirju po K 12.—, v vzorčnem po K 15.—; za-
boj in poštnina so lastni strošek. 2004 2-1

Naroči se: Pri založniku I. Germu v Pragi,
Václavské nam. 10 ali pa v Ljubljani pri L.
Schwentnerju in Drag. Hribarju, v Novem Me-
stu pri I. Krajec nasl., v Celju pri Drag. Hri-
barju in v Gorici pri A. Gabrščeku.

Razprodaja.

Razprodaja.

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva.

XXXVI. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene totranske državne polovice.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena, vsebuje **18.435 dobitkov v gotovini** v skupnem znesku 512.980 kron 1802 10—8

Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gotovini.

Žrebanje se vrši nepreklono dne 15. decembra 1904. — Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7, v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, brzojavah in železn. uradih v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije.)

P. n.

Velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem svojo manufakturno trgovino preselil z **Marijinega trga**

na **Stari trg št. 1 „Pod trančo“**

v lastno hišo, prej Deterjevo, in da bom še cenejše prodajal kakor dosedaj vse v to stroko spadajoče predmete.

Zahvaljujem se velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu za dosedaj mi v toliki meri izkazano zaupanje in prosim da me tudi nadalje v mojem novem podjetju blagovolijo podpirati, ter zagotovljam z dobrim blagom po najnižjih cenah solidno postrežbo.

S spoštovanjem

Franc Dolenc

od danes naprej Stari trg št. 1 „Pod trančo“.

V letu 1856. ustanovljeni denarni zavod

„Obrtnega pomožnega društva“

registrovane zadruge z omejenim poroštvom

v LJUBLJANI, Židovske ulice h. šte. 8 1176 17—13

sprejema hranilne vloge in jih izplačuje vsak delavnik od polu 9. do 11. ure dopoldne ter od polu 5. do 6. ure popoldne s polnimi po

4 $\frac{1}{2}$ od sto

naraslimi obrestmi brez odbitka rentnega davka, katerega za vložnike društvo samo plačuje.

Rezervni zaklad, ki tvori društva lastno premoženje, znaša 114.845 kron.

Naznanilo.

1893 9—6

Naznanjam, da sem svojo znano trgovino povečal in da bom prodajal na dosedanem prostoru vsakovrstno

domače in inozemsko usnje

ter druge v to stroko spadajoče potrebščine, kakor črevljarsko orodje, mazila in črnila za boljša obuvala po najnižjih cenah na drobno in debelo. — Vsem svojim cenjenim odjemalcem, kakor tudi ostalemu p. n. občinstvu se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Ivan Marchotti

trgovec z usnjem

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 30.

Največja zaloga, najboljša in najcenejša tvrdka za naročevanje ozir. nakupovanje

Copičev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje in mizarje.

Lakov, pristnih angleških, za voze.

Emajlne prevlake, pristne, v posodicah po $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ in 1 kg.

Jantarjeve glazure za pōde. Edino trpežno in najlepše mazilo za trde in mehke pōde.

Voščila, štedilnega, brezbarvnega in barvastega za pōde; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravnega za vsakovrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa in pohištva. 288 66

Oljnatih barv, priznane najboljše.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schönfelda.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, pristnega, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, sajamočeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbolineja, najboljšega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstnih in rudinskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših.

Ustanovljeno
l. 1832.

Adolf Hauptmann

Ustanovljeno
l. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja
v Ljubljani.

Najcenejša pot za zdaj!!

„RED-STAR-LINE“ RDEČA ZVEZDA

v Ameriko

preko Antwerpna v New-York, Philadelphia.

Gld. 100.— za železnico in barko.

Hitra in varna vožnja na moderno opravljenih, novih brzoparnikih te solidne družbe s pošteno in čisto postrežbo.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne liste dobite v Kolodvorskih ulicah št. 41, od južnega kolodvora na desno. Za zastopstvo „Rdeče zvezde“:

Ivan Nep. Resman.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. Naši parniki — Finland, Kronland, Vaderland, Zeeland vozijo do New Yorka osem dni. To je prito. Uljudnost, snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje. Red Star.

Vedno najnovejši

gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbi morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

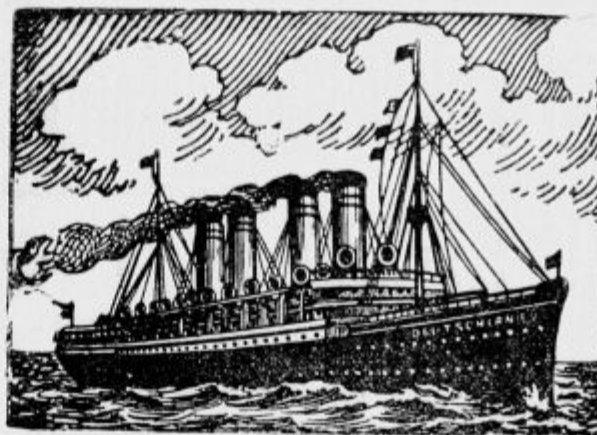
Rudolfu Weber,

uraruju v Ljubljani, Dunajska cesta 20,

nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda Kribarja.

Prodaja se na obroke. — Stare plošče se zamenjajo.

1059 100—49

Zastopnik: **FR. SEUNIG, Ljubljana**

31 Dunajska cesta 31

HAMBURG-AMERIKA

Iz Ljubljane v

Novi Jork.

Odhaja se iz Ljubljane vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu. 1503 52—13

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni.

Pojasnila po večkrat brezplačno.

August Žabkar

v Ljubljani, Dunajska cesta.

železolivarna, strojna in ključavničarska tovarna

priporoča se slav. občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov:

napravo in popravo različnih strojev

izdelovanje raznovrstnih mlinjskih in žaginskih naprav, napravo turbin po najnovejših konstrukcijah in sistemih v poljubni velikosti.

Naprava različnih transmisij za vsako industrijo.

Nadalje najrazličnejša dela iz litega in kovanega železa, in sicer: grobne križe, kotle, pečl, vrtno klop, mize, stebre, frombe za vodo itd.

Naprava najrazličnejših konstrukcij in sicer: železne strešne stole, mostove, rastlinjake za vrtarstvo raznih zistemov, kakor tudi vseh stavbinskih in ključavničarskih del: železne ograje, vrata, okna, strelovode in štedilnike raznih velikosti.

Izdelovanje žičnih pletenin za vrtno ograje, pašnike, travnike itd.

Načrti in proračuni so na zahtevanje na razpolago, vse pa po primernih tovarniških cenah.

472 50—51

Cementna zarezna strešna opeka
iz portland-cementa in peska.

Streha prihodnosti.

1012 Patentirana v 30 državah. 53-26

Trpežnejša in lažjša streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:
Janko Traun
Izdelovatelj cementnih, Glince pri Ljubljani.

Nikakih sivih las in brade več!
Mladeniško mehko in naravno barvo las se doseže le z uporabo Viteke-ovoga

nucina
(zak. zajamčeno) 1098 52-24

1 steklenica 1 K. Tisoči priznanj dokazujejo izbornost Nucina. — Nucin barva trajno, ne izgubi barve in ni maščoben. En poizkus dovede do trajne porabe. Edino pristen pri Fr. Viteku & Comp., Praga, Vodna ulica. — V Ljubljani naproday v drogeriji A. Korbarja.

Pivovarna J. PERLES
LJUBLJANA, Prešernove ulice 7

priporoča
izvrstno marčno pivo
v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti.
1009 52-26

Fr. Šupevc
priporoča velečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno - voščene sveče

za cerkev, pogrebe in procesije,
voščene zvitke, izborni med-pitaneč
koji se dobiva v steklenicah, škatljah in škafih v poljubni velikosti ter poceni.

Kupuje se tudi vsak čas med v panjli, sodčkih, kakor tudi voseh in suho satovje, po kolikor mogoče visoki cen.

Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo.

LJUBLJANA,
Prešernove (Stonove) ulice št. 7. Perlesova hiša

1600 64-11

Valentin Golob
(pr. Andr. Druškovič)
Ljubljana, Mestni trg št. 10.
trgovina z železnino

priporoča:

železo, ploščevino, nosilke in šine, cement, storje, strešni papir, vozne plohte, guminate cevi, medeninate in lesene pipe, okove za stavbe, štedilnike, peči, orodja za mizarje, tesarje in poljedelstvo, poljedelske stroje, kuhinjske oprave, kositarjeve posode domačega trpežnega izdelka.

Velika (zaloga) izbira pristno pozlačenih nagrobnihih križev.

Postrežba točna! Cene zmerne!

Založnik zveze avstrijskih o. kr. državnih uradnikov

Prva domača
slovenska pivovarna
G. Auerjevih dedičev
Ljubljana, Wolfsove ulice 12

priporoča slav. občinstvu in spošt. gostilničarjem svoje izborni marčno in na bavarski način
varjeno pivo

Odlikovana na razstavi živil v Parizu z najvišjim odlikovanjem grand prix in 1008 zlato kolajno, 52-26

Ustanovljena leta 1854.

Pozor! Bolnemu zdravje! Pozor! Slabemu moči!

Pakraške kapljice in Slavonska biljevina sta danes dva najbolj priljubljena ljudska leka, ker delujejo gotovo z najboljšim uspehom, ter si tako pridobivajo sloves po vseh delih sveta.

Pakraške kapljice: delujejo proti vsem bostranjujejo krče, bolečine v želodcu, preganjajo vetrove in čistijo kri. pospešujejo prebavo. odganjajo male in velike gliste, odpravljajo mrzlico in vse od te izhajajoče bolezni. Lečijo dalje vse bolezni na jetrih in slezah. Najboljše sredstvo proti boleznim maternice in madrona, vsled česar ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Naroči naj jih vsakdo pod naslovom: **Peter Jurišič, lekarnar. Pakrac 205, Slavonija.** Denar naj se pošlje naprej ali s povzetjem. Cena je sledeča in sicer franko na vsako pošto:

12 steklenic (1 tucat)	5.— K	Manj kot 12
24 " (2 tucata)	8'60 "	steklenic se
36 " (3 tucati)	12'40 "	ne pošilja.
48 " (4 tucati)	16'— "	
60 " (5 tucatov)	18'— "	

Vidmančič kaže seljanom moč „Pakraških kapljic in Slavonske biljevine.“

Slavonska biljevina se rabi z upravo sijajnim in najboljšim uspehom proti vosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, zbadanju, kataru, odstranjuje goste slin in deluje izvrstno pri vseh tudi najstarejših boleznih v prsih in na pljučih.

Cena je naslednja franko na vsako pošto:

2 izvojni steklenici	3'40 K
4 " "	5'80 "
6 " "	8'20 "

Manj kot dve steklenici se ne pošilja. Denar naj se pošlje naprej ali se pa povzame. Prosim, da se naročuje samo in izrecno le pri meni pod naslovom:

Peter Jurišič, lekarnar, Pakrac br. 105, Slavonija.

1943 10-3

Ernest Hammerschmidt^a nasledniki
Madile, Wutscher & K^o.
— trgovina železnin in kovin —
Ljubljana, Valvasorjev trg št. 6.

Velika zaloga kuhinjskega orodja in hišne oprave

0861 36-2

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejenim poroštvo

v lastni hiši v Ljubljani v lastni hiši
na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po

23 104-95 **4 1/2 0/0**

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske K 5,245.845'40.
posojilnice znaša

Stanje hran. K 5,089.883'14. Denarni K 23,806'306'40. Stanje rez. K 98.238'41.
vlog promet zaklada

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružniških.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Tapetniška, dekoracijska dela
Ljubljana, Breg št. 20 (Cojzova hiša).

Tapetovanje sob od 16 K dalje.

lavnemu občinstvu dovoljujem se uljudno priporočati v nabavo raznih tapetnih in dekoracijskih potrebščin. Dolgoletno službovanje pri slovečih tu- in inozemskih tvrdkah me usposablja kot vsestransko izvežbanega in izkušenega, da morem vsekakor najfinerše in najsolidnejše zadostiti svoji nalogi, bodisi v tapetniški ali dekoracijski stroki, kakor tudi v izdelavi vsakojakih pohišt.

Istotako si usojam pripomniti, da imam v zalogi razna najmodernejše oblažinjena pohištva, kakor divane, otomane itd., razne potrebne okraske k oknom, hišne preproge, pogrinjala, sploš vse v mojo stroko spadajoče predmete. — Prevezmam naročila v kompletno opremljenja sob in event. prenavljanja obrabljenih pohišt; istotako postrežem vsaki zahtevi raznih ureditev sob, hotelov, vil itd.

Z zagotovilom najekspaktnije postrežbe in točne izvršitve priporočam se sl. občinstvu v blagohotno uvaževanje.

Velespoštovanjem **Ivan Černe.**

1780 4

Tovarna za kruh in pecivo
I. I. Kantz-a
v Ljubljani

priporoča: pristni rženi, pšenični in mlečni kruh, pečivo h kavi, brioches, orehove in makove rožičke, vaniljski in friedsdorfski suhor l. dr.

1051 52-27

Na dan štirikrat svežepivo in sicer:
ob 6. in 10. uri popoldne
ob 2. in 6. uri popoldne.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda
z sedežem v Gorici, ul. Barzellini 22

priporoča
prava pristna najboljša vina: sladko rebulo, zelen, rizling, burgunder, modrafrankinja in drugo, pri najzmernejših cenah s točno in pošteno postrežbo.

1742 Razpošilja se tudi v svojih sodih od 56 l. naprej na vse kraje. (1)

Posreduje tudi prodajo sadja.

A. Kraczmer zaloga klavirjev
Ljubljana, Sv. Petra cesta 6

priporoča
popolno zalogo kratkih klavirjev mišnonov in planin

najbolj renomiranih firm po najnižjih cenah. Preigrali klavirji, solidno in so vedno v zalogi.

Edino zastopstvo za Kranjsko firm: L. Bösendorfer, c. kr. dvorni in komorni izdelovalec klavirjev na Dunaju; Br. Stingl, c. kr. dv. zalagatelj na Dunaju.

Klavirji se popravljajo, abirajo in izvršuje se podlaganje z usnjem strokovnjakom in preskrbno in karatunavajo najcenejše.

1517 52-12

J. SOKLIČ
v Gradcu 1662 12-12

podnatihi klobukov
Tovarniška zaloga

po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah.

skih klobukov, turist-cilindrov, mehkih in svojih zaloga

priporoča predčastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestih in na deželi izbornu

Pod Trando 1

Za **5 kron 50 vin.**

najzanesljivejša žepna ura za gospode na svetu! Pošljem pristno **anker-**

remontoar-Roskopi-uro

z najboljšim zanesljivim kolesjem, ki se navija le na 36 ur v lepem gladkem nikelnastem okovu.

3 letno jamstvo.
Cena komadu 5 K 50 v., 3 komadi 14'50 K. Zamenjava dovoljena.

Razpošilja carine prosto na vse strani proti povzetju eksportna tvrdka F. Schwarz, Dunaj VIII/2 Lerchenfelderstrasse 124-126/18.

1272 20-19

Važno! Za Važno!
gospodinje, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba
za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografske aparate in potrebnostre, kirurški aparati vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih 1244 vod iz soli za kopel. 52-20

Oblastv. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož, krmin, apno i. t. d. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

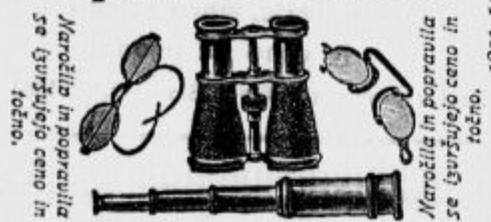
Drogerija Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Brezplačno in pošilne prosto

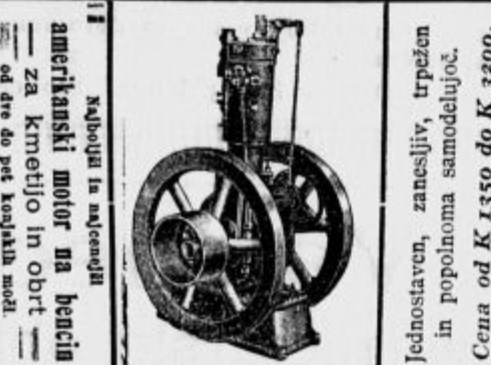

pošilja vsakemu na zahtevanje svoj ilustrovani cenik prva in največja izvozna trgovina z urami, biseri, zlatino, srebrnino, optičnimi stvarmi, godbenimi avtomati itd. 932 52-30
Dietingerjev nasl. Teodor Fehrenbach
v Mariboru (Štaj.), Gosposka ulica 26, v lastni hiši.

Optični zavod

Fr. P. Zajec,
v Ljubljani, Stari trg št. 26.

Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si vsakdo popravila lahko sam preskrbi.
1254 Dobivajo se najbolje pri 52-20
Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVSEK
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 16.

Tudi vsi poljedeljski stroji kakor: mlatilnice, slamoreznice, vrtila, čistilnice, mlinci za sadje in grozdje, preše itd. Traverze, cement, štorja, okovi in orodje za vsako obrt.
Ceniki na razpolago.

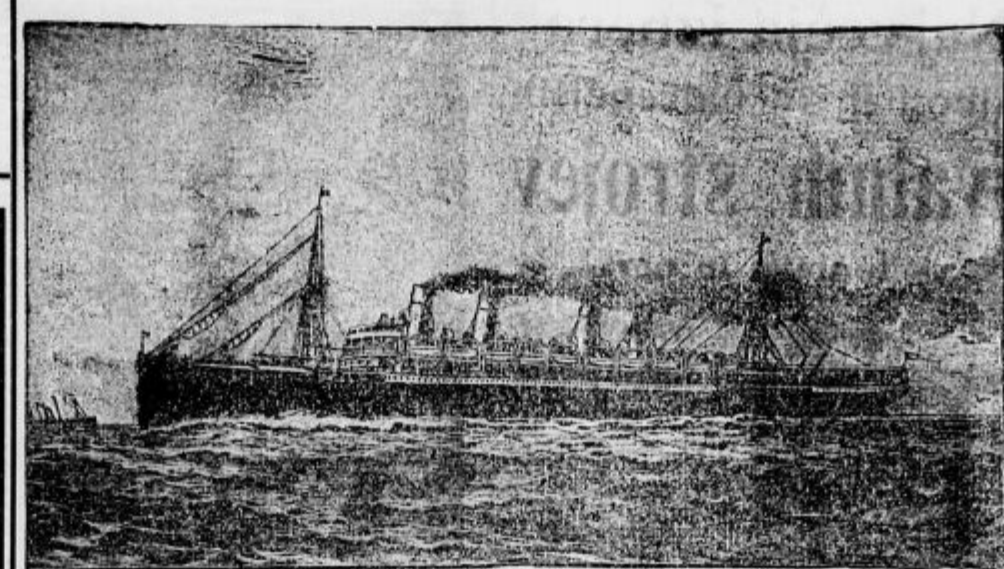
Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na trdiko

HUGO IHL

v Ljubljani
Špitalske ulice št. 4.
196 52-44
Velika zaloga
suknenih ostankov.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo
1055 52-25
Hidralične vidre in sesalke
JOSIP WEIBL
J. Spreitzer-ja naslednik
Ljubljana, Slomškove ulice št. 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroji, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne strešne stole itd.
Specijaliteta: valjasti zastori in solinčne platne po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov.

Iz Ljubljane v New York

Brzoparniki: „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“, (največji in najhitrejši parniki) stane vožnja

Posebno pa opozarjam na to, da se zaradi znižanja parobrodskih cen pri meni ne povišajo cene amer. železnic.

Eduard Tavčar, Kolodvorske ulice št. 35

1361 17 nasproti starl „Tišlerjevi gostilni.

Denar vsakemu, v vsakem znežku
proti malim obrestim

brez poroka in brez intabulacije

se ne dobi nikjer, ampak če hočete dobro in ceno jesti in piti, potrudite se v

A. Rasberger-jevo restavracijo v Ljubljani

Sv. Petra nasip št. 37, poleg jubilejnega mostu.

Samo pristna naravna vina iz Dolenjske, Stajerske in Hrvaške. Vina v steklenicah.

Puneča vina Šampanjec. Fini dunajski pelinovec. 1942 10-5

Puntigamsko salonsko marčno pivo.

Vsaki dan okusno pripravljene zajtrk, kosilo in večerja na izber. Mrzla in gorka kuhinja ob vsakem času.

Finu zajtrkovalni goveji golaš samo 12 vinarjev.

Lepi prijazni prostori. Za družbe oddeljene sobe.

Tukajšnji in enarji časopis na razpolago. — Ker sem si naklonjenost slav. občinstva v svojih prejšnjih prostih, nazadnje v restavraciji Jurij Amerjevih dedičev „pri belom konjčku“ s trdom pridobil, prostim temboj za isto, ker mi je sedaj res mogoče vsa čast, gg. goste postreči le z dobrim pivom, s slatno jedjo in točno postrežbo. Priporočamo se za prireditve skupnih obedov, godbeno gostovanje, ženitovanja in druga popivanja. Za preganjanje mačkov in drugih taceh zverin bodem imel posebne prostore.

Priporočajo se bližnjim z odl. spoštovanjem

A. Rasberger, restavrater.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledenih boleznih, ublažujejo katar, urejajo izmetek, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženjo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborni proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodec. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom: 1414 20-15

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja.

— Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4.— K. 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K.

2 ducata (24 steklenic) 8.— K. 5 ducatov (60 steklenic) 17.— K.

3 ducate (36 steklenic) 11.— K.

Imam na tisoče priznanih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg. ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baretinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360. Mestna lekarna, Zagreb, Ustanovljena l. 1360.

Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

Kupim
50.000 krljev

40.000 smrekovih in jelkovih, 2000 bukovih, 2000 hrastovih in različnih drugih vrst, postavljeno v Ljubljano. Ponudbe s cenami sprejema
A. Deghenghi
lesna trgovina
Ljubljana.

1689 52-52

6 mesecev na poizkušnjo!

3 mesece kredit! Popolno zastoj!

in enake širokoustne reklame moja svetovnoznana trdka ne potrebuje pri pohvali svojih ur. Razpošiljam že leta 1704 20-9

v popolno zadovoljnost

svojim zasebnim odjemalcem svojo pristno amer. rokopol, antimagnetiško, sistem

Samo fl. 2-25

z verižico in fute-ralom

Roskopf=patent=rem.

uro s sidrom št. 99

s plombo

v žrnem imit. jeklen, ali n. kolnastem okviru, pat. emsil. kazalnice, 36 ur idelo, nastan. no repasirano s triletnim primernim jamstvom, v fute-ralu iz jelenine, z nikeln. verižico in priveskom za ceno gl. 2-25, 3 komador gl. 6-50, 6 kom. gl. 12-50, 12 kom. gl. 12-50, 12 kom. gl. 12-50. Cene si-STEM „Roskopf“-ure, brez plombe, kakoršne prodajajo mali urarji in trgovci, ke-mad gl. 1-75.

Denar nazaj! ali zamenja dovoljena tudi po 6 mesecih v Pošilja proti povzetju ali

nepokvarjenem stanu. — Če se denar pošlje naprej.

Prva tovarna ur

Hanns Konrad

v Mostu (Brux) št. 1099, (Češko.)

c. kr. sod. zapriseženi cenilec.

Odlikovan s c. kr. avstr. drž. orlom, zlatimi in srebrnimi razstavn. svetinjami in 100.000 priznanimi pismi iz vseh delov sveta.

Bogato ilustr. ceniki z nad 600 slikami se na zahtevo pošljejo gratis in franko.

AVGUST REPIČ

sodar

LJUBLJANA (v Trnovem)

izdeluje, prodaja in popravlja vsako vrstno

SODE

po najnižjih cenah.

Kupuje in prodaja stare vinske sode.

1691 25-9

Jernej Bahovec

trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 2

2 52-48 Filijalka

Resljeva cesta št. 7

priporoča

najbolje urejeno zalogo različnega papirja, trgovskih in poslovnih knjig, šolskih zvezkov, beležnic, črnila itd.

Dimnik, Avstrijska zgodovina za ljudske šole, nastenske table za ljudske šole, molitvenike v raznih vezeh, kipe slovenskih literatov, razno galanterijsko blago itd.

Nizko ceno, točno in solidna postrežba.

„SLOVENEČ“

se prodaja

odslej v naslednjih ljubljanskih
tobakarnah ozir. trgovinah:

Bišjak Ivan, Bohoričeve ulice 10.
Blasnik Lovro, Stari trg 12.
Blaž N., Dunajska cesta 12.
Brus Maks, Pred škofijo 13.
Cešnovar Lovro, Kolodv. ulice 33.
Dolenc Helena, Južni kolodvor.
Elaner Marija, Kopitarjeve ulice 1.
Fuchs H., Marija Terezije cesta 14.
Kališ Alojzij, Jurčičev trg 2.
Kanc Albin, sv. Petra cesta 14.
Kristan Ivan, Reeljeva cesta 24.
Kuštrin Agnesa, na Bregu 6.
Mrzlikar Avg., Sodnijske ulice 4.
Omeje Terezija, Karlovska cesta 32.
Pihler Ivana, Kongresni trg 3.
Podboj Ivan, Sv. Petra cesta 101.
Saje Ant., Dunajska cesta 19.
Sever Mar., Gosposke ulice 11.
Sušnik Josipina, Rimska cesta 24.
Swatek Jos., Mestni trg 25.
Tenente Rudolf, Gradaška ulica 10.
Tonich Ivana, Florijanske ulice 1.
Velkavrh Antonija, Sv. Jakoba trg.
Vesel Andrej, Prešernove ulice 20.
Vrhovec Ivan, Sv. Petra cesta 52.

Bohinjska Bistrica:

Mio Grobrotek, trgovec.

Celovec:

Josip Sowa, prodaja časnikov.

Cerknica:

Ivan Lavrič, (konsumno društvo).

Gorica:

Jos. Schwarz, Šol, ulice 2.

Hrušica pri Jesenicah:

Katarina Krivo.

Idrija:

Valent. Treven, trg, 102.

Javornik:

Stefan Podpac, trgovec.
Leopold Zorč, trgovec.

Jesenice:

Adela Balch.

Kamnik:

Fran Subelj, trg., 39.

Kranj:

Karol Florian, knjigotržec

Leskovec pri Krškem

Fran Starec, trgovec.

Logatec:

Maks Japelj, trgovec.

Novomesto:

J. Krajec nasl., knjigotržnica.

Postojna:

Helena Orešek, trg. 76.

Radovljica:

Oton Homan, trgovec.

Ribnica:

L. J. Vendelin Stare, trgovec,

Spod. Šiška:

Maks Lavrenčič, trgovec 3.

Stari trg p. Rakeku:

Ivan Turk (konsumno društvo).

Škofjaloka:

Janez Potočnik.

Št. Peter:

Fran Novak.

Trnovo, Notr.:

Davorin Cvetnić (kmetijsko društvo).

Trst:

Antonija vd. Kramar, Rojan št. 8
Mihael Lavrenčič, Piazza Caserma 1.

Zidan most:

Mary Peterman, kolodvor.

Po ugodni ceni
sukneno blago pri

R. Miklauc
Ljubljana

Špiltske ulice šte. 5.

1650 52-52

Novosti v modnem blagu

za dame, tu- in inozemskem suknu, kakor tudi vsem drugem
manufakturnem blagu; velika zaloga raznih zastorov, preprog,
posebno pripravne za cerkveno porabo.

Bogata izbira krojaških potrebščin n. pr. izvrsten kavise
po 28 kr., podloga za krila 76 cm, od 16-22 kr.; 110 cm,
20-26 kr., priporoča

J. Kostevc, Sv. Petra cesta št. 4.

Cene strogo solidne. Postrežba točna. Uzorce pošiljam na zahtevo
1814 17-10 poštne prosto. Pošiljatve proti povzetju.

Največja izbira najboljših in najcenejših šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Večletno jamstvo.

Lastna delavnica
za poprave
šivalnih
strojev
vsakega sistema.

1348 10-8 **Ivan Jax in sin**
trgovina s šivalnimi stroji in voznimi kolesi
v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Tisoče zahval-

nih pisem iz vseh delov sveta do-
biva pojasnilna in poučna knjiga
kot domači svetovalec le-
karnarja **A. Thierry** - ja bal-
zamu in centifol. mazilu kot
nenadomestnem sredstvu. Ta
knjižica se pošilja poštne pro-
sto proti 35 v. (tudi v znamkah).
Naročevalci balzama dobijo knjigo
zastonj. 12 malih ali 6 dvojnih
steklenic balzama stane 5 kron.
60 malih ali 30 dvojnih stekle-
nic K 15.- franko z zabojem
vred itd. 2 lončka centifolj. mazila franko z zabojem
K 3'60. Prosim nasloviti na

lekarnar A. THIERRY v Pregradi
pri Rogaški - Slatini.

Ponarejalce in razprodajalce ponarejanj mojih edino
pravih preparatov prosim mi naznaniti, da jih sod-
nijsko zasledujem. 1856 52-5

52-2 **Vence.** 1979
Trakove.
Benedikt, Ljubljana.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča pred. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

para-
mentov.

1724 24

TRGOVINA Z MODNIM IN SVIL-
NIM BLAGOM TER POTREB-
ŠČINAMI ZA KROJA-
ČINSKIVILE
ERNEST SARKIS
na oglišču židovskih ulic in Dvorskega
trga. 1941 3

Ceno Češko posteljno

perje

5 kg novega
skubljenega
K 9 60, bolj-
šega K 12-;
belega, jako
mekkega,
skubljenega K 18-;
snežnobelega, mekega, skub-
ljenega K 30-; kron 36-; Po-
šilja se franko proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštne stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 159
p. Plzen na Češkem.

Ali že veste?

Naroči se lahko tudi sama
sobotna izdaja „Slovenca“
Stane le 7 K na leto. 1956 6-2

Kdor hoče s slastjo jesti
in dobro prebavljati,

1779 6 naj vžije požirek

rastlinskega
likérja „**Florian**“!

Odlikovan na mednarodni razstavi za
živila in zdravstvo v Parizu z zlato
svetinjjo in diplomom

Rastlinska destilacija
„Flo-rian“ v Ljubljani.

Polzkusitel

Kamnosek

IGNACIJ ČAMERNIK

Ljubljana, Komenskega ulice 26

se priporoča pred. du-
hovščini in p. n. občin-
stvu za vsa cerkveno-
umetniška in stavbin-
ska dela.

Velika zaloga na-
grobnih spomenikov in
vsake vrste umetnih
marmornatih izdelkov
po nizki ceni.

Izdeluje načrte
in proračune.

1007 52-26

Cena vžigalic:

1 orig. zaboj s 500 zavitki (normal) K 48-
franko Ljubljana, 2% popusta.

1 orig. zaboj s 500 zav. (Flaming) K 52-
franko Ljubljana, 2% popusta.

Glavna vrata

z masivnim okvirom in kamenito pod-
stavo, rabljena druga vrata, okna, že-
lezno omrežje, staro železje i. t. d.

je ceno na prodaj.

Naslov pove upravnistvo „Slovenca.“ 1982 2-1

Več kramar- skega šivanja

prevzame takoj, v trajno delo neka go-
spodična. 1983 2-3

Naslov se izve pri upr. „Slovenca.“

Vajenec

za mesarski obrt

iz dobre, poštene hiše, se sprejme takoj.
Nastop takoj. Naslov pove upravnistvo.

Pianino

je naprodaj

Ljubljana, Sv. Martina cesta št. 10
pri gosp. Balog.

Poštena, inteligentna gospica išče službe

v Ljubljani kot blagajničarka v kavarni,
restavraciji ali kuhinji, event. kot proda-
jalka kruha ali slaščic. 1935 5

Naslov: A. Bisjak, Trst. Salita di
Promontoria št. 10, III. nadstr.

1122 100-45

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 600 podobami

ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbenih reči

Hanns Konrad

tovarna za ure in izvozna trgovina

Most št. 955, Češko.

Prava amer. nik. remontir-ura s sidro,
sistem Roskopf patent v trpežnem futurulu
iz jelenovega usnja z eleg. veržico iz nik.
Uja in privraskom, komad gld. 2'50.

Primerna darila
za Božič in Novo leto!

Trgovina umetnin
Josip Kaplan
Zagreb, Duga ulica 9 in 12

priporoča svojo bogato zalogo
raznih slik kot nabožnih, zgo-
dovinskih in razne lovske do-
godke ter pokrajinskih slik po
najnižji ceni.

Velika izbira križevih potov
(vseh 14 postaj) od kron 30—
do 4000 kron.

Poleg tega velika zaloga ogledal
v poljubni izdelavi.

Ravnokar izšli ilustrovani ceniki
se dobe zastoj in franko.

1857 5-5 **Pristna
bosanska slivovka!**

Kdor želi imeti čiste slivovke 10, 11 in
12 stopinj močne, naj se obrne na pro-
ducenta

Jovo Ljubišić Bos. Samavcu,
kateri je ima 5 vagonov v zalogi.
Informuje se o tej tvrdki iz prijaznosti pri
gospodu Vaso Petričiču v Ljubljani.

479 104 71
ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 11

se priporoča preč. duhovščin
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozorja na veliko svoje
zalogo
— **izgotovljene obleke**
posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah

abavatelj uniform avstrijskega društva šolskih uradnikov

Zaščitna znamka: „Sidro“
Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za
Pain-Expeller

je splošno priznано kot izvrstno bol
blažujoče mazilo; cena 80 v., K 1'40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod pri-
ljubljenega domačega sredstva, naj se
jemlje le originalne steklenice v skat-
ljah z našo zaščitno znamko „Sidro“
iz Richterjeve lekarne, potem se je
gotovo prejel originalni izdelek.

RICHTERJEVA LEKARNA
k „zlatem levu“ v Pragi
Elizabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

GRICAR & MEJAČ
Prešernove ul. 9, Ljubljana, Prešernove ul. 9
priporočata svojo z najnovejšimi predmeti popolnjeno zalogo v
konfekciji za dame kakor tudi obleke za gospode in dečke,
zagotavljajoča točne in solidne postrežbe po čudovito nizkih cenah.
Ceniki se razpošiljajo na zahtevo zastoj in poštne prosto.

INDRA TEA

Najboljši in najfinejši čaj na svetu! Melange
iz najfinejših in najmočnejših čajev iz Kine,
Ceylona in Indije; dobiva se v boljših špe-
cerijskih, delikatesnih trgovinah in drogerijah.

Na debelo razpošilja: 1743 10-8
INDRA TEA IMPORT COMPANY TRST.

Velika izbira daril
za
Miklavža
kakor tudi
raznih predmetov za okrašenje božičnih drevesc
lastnega in tovarniškega izdelka.

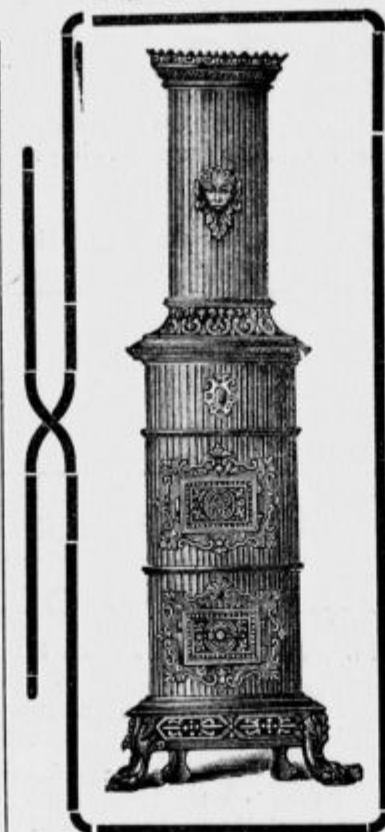
Nadalje se priporočam slav. p. n. občinstvu za naročila raznih
najfinejših tort in vsakovrstnega okusnega peciva. — V zalogi
imam različnih desertnih in čokoladnih bombonov in postrežam
tudi s finimi desertnimi vini in raznimi likerji.

Fini turinski pelinkovec.

Vsak dan sveže medene, orehove in rozinove potice, šar-
kelj, pince in drugo pecivo, v pekarni pa fin domač ržen kruh.

Slaščičarna in pekarija
Jakob Zalaznik
Stari trg št. 21.
Mestni trg št. 6 Sv. Petra cesta št. 26
1981 6-3

Za Miklavža! — Za godove! — Za Božič! — Za novo leto!

Važno za gospodinje!

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem poleg
svoje že obstoječe trgovine z železnino na Vodnikovem
trgu otvoril še

specielni oddelek za
hišno in kuhinjsko orodje.

Potrudil se bom vedno, da bom imel v zalogi le
najnovejše in najbolj praktične predmete, in se pripo-
ročam v obilni obisk

1998 2-2

Štefan Nagy

trgovina z železnino, hišnim in kuhinjskim orodjem
Ljubljana, Vodnikov trg 5.

OGLAS!
NEW-YORK in LONDON
nista priznala niti evropski ce-
lini ter je velika tovarna srebrne
prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj
proti majhnemu plačilu delavnih moči.
Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Po-
šiljam torej vsakomur sledeče predmete
le proti temu, da se mi povrne
gl. 6'60 in sicer:

- 6 komadov najfinejših namiznih ne-
žev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic in
anega komada.
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih
žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavniških
žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemal-
nica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemal-
nica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašič za pod-
klado;
- 2 kom. efektivnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. spalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gl. 6'60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej
stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
po tej minimalni ceni gl. 6'60. Ame-
ričansko pat. srebro je znano, je skozi
in skozi bela kovina, ki obdrži boje
srebra 24 let, za kar se garantuje. V
najboljši dokaz, da leta inerat ne te-
melji na nikakršni slepariji, zavezu-
jem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo
blago všeč, povrnuti brez zadržka znesek in naj nikdor
ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno
garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno
božično in novoletno darilo.

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se edino le v

1469 27

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši ameriškega pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandtstr.
19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju,
ali če se znesek naprej vpošlje.
Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina).
Izveček iz pohvalnih pism.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jake
zadovoljen.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku
S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen
Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jake
koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Kamilu Böhm, okrožni in tovarniški sodnik
S poslanim namiznim orodjem sem zelo zado-
voljen — Mihael Kovačević, ravnatelj pomočnik uradov
pri dež. vladi v Sarajevu. — Sarajevo 22. okt. 1904.

Zahtevajte pri nakupu

671 60-39

Schicht-ovo štedilno milo
z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto
in brez vsake škodljive primesi.
Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno,
perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da
bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in var-
stveno znamko „JELEN“.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Varstvena znamka.

**Dobiva
se povsod!**

Originalni

SINGERPazite na
tvorniško znamko.

šivalni stroji.

SINGER Co. del. družba za šivalne stroje.

V Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6.

352 20-21

Otvoritev kavarne.

Podpisani uljudno naznanja sl. občinstvu in svojim cenjenim odjemalcem, da je za udobnost p. n. gostov poleg svoje slaščičarne

priredil in otvoril tudi

kavarno v glavnih prostorih na
Starem trgu št. 21 *

kjer se bode postrezalo z dobro belo in črno kavo, čokolado, čajem in drugimi gorkimi in mrzlimi pijačami.

Priporočajoč svoje podjetje kar najboljše, bilježim z odličnim spoštovanjem

Jakob Zalaznikpek, slaščičar in kavarnar
v Ljubljani, Stari trg št. 21.Priporočam slavnemu p. t. občinstvu svojo
veliko zalogo**Miklavževih daril**in drugih v mojo stroko spadajočih stvari po
najnižjih cenah.Za mnogobrojen obisk se najuljudneje priporoča
s spoštovanjem

1643 27-19

Harol Hošak, zlatar

Ljubljana, Prešernove ulice št. 5,

založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Anton Schuster

Ljubljana, Špitalske ulice 7, Ljubljana

priporoča

novostiv konfekciji za dame in deklice: bluže in deške
obleke, modno blago za dame in gospode;
vsakovrstne lodne, krasne barhente, šerpe,
različne garniture in flanelaste odeje.

Solidno blago!

Nizke cene!

Vzorci na zahtevanje pošlino prosti.

Rumberško, belgijsko in šlezjsko platno v vseh širinah, namizni
prti, serviete, brisalke, žepni robci, šifoni in pavolnato blago.

Švicarske vezanine.

Perilo za opreme nevest

za hotele in restavracije

po izvirnih tvorniških cenah.

Izborno blago!

Velika izbira.

Priporočam se preč. duhovščini in sl. p. n. občinstvu v obilni obisk.

Velepoštovanjem

Anton Šarc, specialna trgovina

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8. 809 52-25

Novosti

1647 9

modnega
svilenega blaga

in

nakitja
največja izbira

pri

Alojziju Persché

Pred Škofijo št. 21. Ljubljana.

1969 3-3

Sodenove več vrst od 60 do 700 l. potem
stari od 17 do 73 hl. so zaprodati pri

Ivan Buggenig,

cesta na Rudolfovo železnico št. 5 in
Bleiweisova cesta 42.**HERBABNY-jev**
podfosfornasto-kisli**apneno-železni sirup**Ta 35 let z največjim uspehom rabljeni prani
sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, po-
manjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje
prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi.
Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči
obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raz-
topljive fosforno-apnene soli, ki so v njem,
pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo
narejanje kosti.Cena steklenici 1 gld. 25 kr. = 2 K 50 h. po
pošti 20 kr. = 40 h več za zavlanje.**Svarilo!** Pred izdelki pod
enakim ali po-
dobnim imenom, ki pa so
po sestavi in po učinku vsa
različna posnemanja naših
izvirnih preparatov že 35
let obstoječega podfosfor-
nastega kisljo-apnena-že-
leznega sirupa, svarimo in
toraj prosimo, izrecno zahtevati **Herbabny-jev**
apneno-železni sirup in gledati na to, če ima
vsaka steklenica pristanovljeno uradne vpisano var-
stveno znamko.

Edina izdelovalnica in skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v
Ljubljani in drugod. 1968 18-2V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani:
M. Mardetschlager, G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy,
J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher;
Reka: F. Prodram, G. Prodram, A. Schiedler, Ant.
Mizzan; Brežje: G. Elsässer dediti; Sovodnje: F.
Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birn-
bacher vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. pl. Hil-
linger; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž: J. Siegl; Trst:
C. Zanetti, A. Sutina, A. Filippi, dr. J. Serravallo, E.
pl. Leitenburg, P. Prendini, dediti M. Ravasini; Beljak:
Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F.
Haika; Velikovec: J. Jobst, Volšperk: J. Huth.**Najvažnejše za sedanjost!****Božična prodaja** trgovine z blagom**A. Primožič, Mestni trg, Ljubljana, je otvorjena!**

Kompl. obleka v kartonu že od	gld	1:50 naprej
bluza (bombaž, flanela) le	"	—44
1 kos najfin. Aombur. bomb. platna le	"	3:90
1 tucat žepnih robcev od	"	—36 naprej
1 angl. batist, prej gld. 3, sedaj le	"	1:08
1 krilo iz lodna, lastni izdelek	"	1:95
1 flanel. bluza izgotovljena od	"	—68 naprej
1 baržunasta bluza	"	2:36
1 ženska srajca od	"	—36 naprej
5000 kom. brisalke za kozarce in prah, kos	"	—07
2000 metrov dobre flanele, meter	"	—17

Poleg tega vse vrste preprog, baržun. postelj. odej, baržu-
nastega blaga, kožuhovine, posteljne oprave, plašev za dame in
paletotov, perila za gospode, kravate, predpasnikov, posebno blago
za damske obleke, po čudovito znižanih cenah. 1010 52-30

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih
barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka**Brata Eberl, Ljubljana**Prodajalna in komptoir:
Miklošičeva cesta št. 6Telefon 154. Delavnica:
Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, sli-
karje in zidarje, štedilnega mazila
za hrastove pode, karbolineja itd.Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse
v najino stroko spadajoče delo v mestu
in na deželi kot priznana rečno in fino
po najnižjih cenah.

1966 52-2